JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

VERICA TRSTENJAK

2 päivänä huhtikuuta 2009 [1]

Sisällys

I Johdanto . . . . . I - 7890

II Asiaa koskeva lainsäädäntö . . . . . I - 7890

A Eläinten suojeleminen kuljetusten aikana . . . . . I - 7890

1. Direktiivi 91/628 . . . . . I - 7891

2. Asetus N:o 1/2005 . . . . . I - 7897

B Eläinten suojelu teurastushetkellä . . . . . I - 7903

III Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely ja komission kanne . . . . . I - 7904

IV Oikeudenkäynti yhteisöjen tuomioistuimessa . . . . . I - 7907

V Julkisasiamiehen oikeudellinen arviointi . . . . . I - 7907

A Johdanto . . . . . I - 7907

B Eläinten suojelemista kuljetuksen aikana koskevien kanneperusteiden tutkiminen . . . I - 7909

1. Tutkittavaksi ottamista koskeva alustava tarkastelu . . . . . I - 7909

2. Eläinkuljettajien tunnistamista ja lupia koskeva kanneperuste . . . . . I - 7910

a) Asianosaisten lausumat . . . . . I - 7910

b) Tutkittavaksi ottaminen . . . . . I - 7911

i) Eläinkuljettajien tunnistaminen . . . . . I - 7911

ii) Eläinkuljettajien luvat . . . . . I - 7912

1 – Alkuperäinen kieli: sloveeni.

c) Oikeudellinen arviointi . . . . . I - 7913

i) Eläinkuljettajien tunnistaminen . . . . . I - 7914

ii) Eläinkuljettajien luvat . . . . . I - 7916

d) Tutkimuksen tulos . . . . . I - 7917

3. Reittisuunnitelmien tarkastamista koskeva kanneperuste . . . . . I - 7918

a) Asianosaisten lausumat . . . . . I - 7918

b) Tutkittavaksi ottaminen . . . . . I - 7919

c) Oikeudellinen arviointi . . . . . I - 7921

d) Tutkimuksen tulos . . . . . I - 7925

4. Kanneperuste, joka koskee pysähdyspaikkojen puuttumista satamista . . . . . I - 7925

a) Asianosaisten lausumat . . . . . I - 7925

b) Tutkittavaksi ottaminen . . . . . I - 7926

c) Oikeudellinen arviointi . . . . . I - 7927

d) Tutkimuksen tulos . . . . . I - 7930

5. Kuljetusajoneuvojen ja eläinten riittämättömiä tarkastuksia koskeva kanneperuste I - 7930

a) Asianosaisten lausumat . . . . . I - 7930

b) Tutkittavaksi ottaminen . . . . . I - 7931

c) Oikeudellinen arviointi . . . . . I - 7933

d) Tutkimuksen tulos . . . . . I - 7935

6. Kanneperuste, joka koskee eläinten suojelemiseksi annettujen sääntöjen toistuvasta rikkomisesta määrättyjen seuraamusten riittämättömyyttä . . . . . I - 7936

a) Asianosaisten lausumat . . . . . I - 7936

b) Tutkittavaksi ottaminen . . . . . I - 7936

c) Oikeudellinen arviointi . . . . . I - 7938

d) Tutkimuksen tulos . . . . . I - 7939

7. Eläinten suojelua kuljetuksen aikana koskevien kanneperusteiden tutkimisen lopputulos . . . . . I - 7940

C Eläinten suojelua teurastushetkellä koskevien kanneperusteiden tutkiminen . . . . . I - 7940

1. Johdanto . . . . . I - 7940

2. Eläinten tainnutusta teurastuksen aikana koskeva kanneperuste . . . . . I - 7940

a) Asianosaisten lausumat . . . . . I - 7940

b) Oikeudellinen arviointi . . . . . I - 7941

c) Tutkimuksen tulos . . . . . I - 7945

3. Teurastamoissa tarvittavia tarkastuksia ja niissä suoritettavaa valvontaa koskeva kanneperuste . . . . . I - 7945

a) Asianosaisten lausumat . . . . . I - 7945

b) Oikeudellinen arviointi . . . . . I - 7946

c) Tutkimuksen tulos . . . . . I - 7947

4. Eläinten suojelua teurastushetkellä koskevan kanneperusteen tutkimisen lopputulos I - 7947

D Oikeudenkäyntikulut . . . . . I - 7948

VI Ratkaisuehdotus . . . . . I - 7948

I Johdanto

1. Komissio pyytää nyt käsiteltävässä asiassa EY 226 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Helleenien tasavalta on jättänyt noudattamatta useita eläinten suojelemisesta kuljetuksen aikana ja teurastushetkellä annetusta yhteisön lainsäädännöstä ja erityisesti eläinten suojelemisesta kuljetuksen aikana ja direktiivien 90/425/ETY ja 91/496/ETY muuttamisesta 19.11.1991 annetusta neuvoston direktiivistä 91/628/ETY (jäljempänä direktiivi 91/628),[2] eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta 22.12.2004 annetusta neuvoston asetuksesta (EY) N:o 1/2005 (jäljempänä asetus N:o 1/2005)[3] ja eläinten suojelusta teurastus- tai lopettamishetkellä 22.12.1993 annetusta neuvoston direktiivistä 93/119/EY (jäljempänä direktiivi 93/119)[4] johtuvia velvoitteitaan.

2. Komissio väittää, että Helleenien tasavalta on jättänyt noudattamatta useita velvoitteitaan, jotka liittyvät eläinten kuljetuksia koskeviin lupiin, reittisuunnitelmien tarkastuksiin, pysähdyspaikkojen varaamiseen eläimiä varten satamissa, kulkuneuvojen ja eläinten tarkastuksiin ja tehokkaiden seuraamusten täytäntöönpanoon lain toistuvien rikkomusten yhteydessä, erilaisiin sääntöjenvastaisuuksiin, jotka liittyvät eläinten tainnutukseen teurastuksen aikana, sekä teurastamojen välttämättömien tarkastusten ja valvonnan laiminlyöntiin. Komissio pyrkii osoittamaan nämä laiminlyönnit viittaamalla toteamuksiin, joita Euroopan komission terveydestä ja kuluttaja-asioista vastaavan pääosaston elintarvike- ja eläinlääkintäyksikkö (jäljempänä komission yksikkö) teki Helleenien tasavallassa vuosina 2002–2006 suorittamiensa tarkastusten yhteydessä.

II Asiaa koskeva lainsäädäntö

A *Eläinten suojeleminen kuljetusten aikana*

3. Eläinten suojelemisesta kuljetuksen aikana säädetään yhteisön tasolla direktiivissä 91/628, joka on kumottu asetuksella N:o 1/2005 siten, että kumoaminen tuli voimaan 5.1.2007.

2 – EYVL L 340, s. 17.
3 – EUVL 2005, L 3, s. 1.
4 – EYVL L 340, s. 21.

1. Direktiivi 91/628

4. Direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 1 ja 2 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”A. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että:

1. Kuljettaja:

a) on:

i) rekisteröity siten, että toimivaltainen viranomainen voi nopeasti tunnistaa kyseisen henkilön, jollei tämä noudata tämän direktiivin vaatimuksia;

ii) sijoittautumisjäsenvaltionsa toimivaltaisen viranomaisen hyväksymä suorittamaan kaikkia selkärankaisten eläinten kuljetuksia jollakin direktiivin 90/675/ETY liitteessä I tarkoitetulla alueella, tai jos on kyse kolmanteen maahan sijoittautuneesta yrityksestä, jonkin jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymä, jos kuljetusyrityksestä vastaava henkilö on kirjallisesti sitoutunut noudattamaan voimassa olevan eläinlääkintälainsäädännön vaatimuksia;

– –

2. Kuljettaja:

– –

b) laatii joko jäsenvaltioiden välisessä kaupassa liikkuvien tai kolmansiin maihin vietävien 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen eläinten kuljetukselle, joka kestää kauemmin kuin kahdeksan tuntia, liitteessä olevan VIII luvun mallin mukaisen reittisuunnitelman, joka on matkan aikana terveystodistuksen liitteenä ja

jossa lisäksi täsmennetään mahdolliset pysähdys- ja siirtopaikat;

– –

– –

d) varmistaa, että:

i) b alakohdassa tarkoitetun reittisuunnitelman alkuperäiskappale:

– on asianmukaisten henkilöiden asianmukaisena ajankohtana asianmukaisesti laatima ja täydentämä,

– on liitetty terveystodistukseen, joka seuraa kuljetuksen mukana koko matkan ajan;

– –”

5. Direktiivin 91/628 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on valvottava, että toimivaltaiset viranomaiset, noudattaen direktiivissä 90/425/ETY vahvistettuja periaatteita ja tarkastussääntöjä, valvovat tämän direktiivin vaatimusten noudattamista tarkastamalla ketään syrjimättömällä tavalla:

a) kuljetusajoneuvoja ja eläimiä maantiekuljetusten aikana,

b) kuljetusajoneuvoja ja eläimiä, kun ne saapuvat määräpaikkaansa,

c) kuljetusajoneuvoja ja eläimiä markkinoilla, lähtöpaikoilla samoin kuin pysähdys- ja siirtopaikoilla,

d) mukana seuraavissa asiakirjoissa olevia merkintöjä.

Näitä tarkastuksia täytyy tehdä riittävästä määrästä kunkin jäsenvaltion sisällä kunakin vuonna kuljetetuista eläimistä, ja ne täytyy tehdä samalla hetkellä kuin muita tarkoituksia varten tehdyt tarkastukset.

Kunkin jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on esitettävä komissiolle vuosiraportti, jossa mainitaan edellisen kalenterivuoden aikana tehtyjen kohtien a, b, c ja d mukaisten tarkastusten määrä, mukaan lukien yksityiskohdat kaikista havaituista rikkomuksista ja toimivaltaisten viranomaisten niiden johdosta toteuttamat toimenpiteet.

Eläinkuljetusten tarkastuksia voidaan lisäksi tehdä jonkin jäsenvaltion alueella, jos sen toimivaltaisella viranomaisella on käytettävissään tietoja, joiden perusteella se voi epäillä rikkomuksia.

Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta tarkastuksiin, joita jäsenvaltion lakien yleisestä soveltamisesta vastaavat viranomaiset tekevät ketään syrjimättömällä tavalla suoritettavien virkatehtäviensä puitteissa.”

6. Direktiivin 91/628 9 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos kuljetuksen aikana todetaan, että tämän direktiivin säännöksiä ei noudateta tai ei ole noudatettu, sen paikan toimivaltainen viranomainen, jossa tämä todetaan, vaatii kuljetusajoneuvosta vastaavaa henkilöä toteuttamaan toimivaltaisen viranomaisen välttämättöminä pitämät toimenpiteet kyseisten eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Nämä toimenpiteet voivat olla tilanteen mukaan seuraavia:

a) matkanteko keskeytetään ja eläimet palautetaan lähtöpaikkaan suorinta reittiä, mikäli tällainen toimenpide ei aiheuta eläimille kohtuuttomia kärsimyksiä;

b) eläimiä säilytetään asianmukaisesti ja niitä hoidetaan sopivalla tavalla, kunnes ongelmaan löydetään ratkaisu;

c) eläimet teurastetaan aiheuttamatta niille tarpeettomia kärsimyksiä. Tällaisten eläinten ruhojen toimituspaikasta ja käytöstä säädetään direktiivissä 64/433/ETY.

Perustellut päätökset on huolitsijan tai tämän edustajan vaatimuksesta toimitettava heille kirjallisesti siten, että päätöksessä ilmoitetaan määräpaikan jäsenvaltiossa voimassa olevan lainsäädännön mukaiset muutoksenhakukeinot sekä muutoksenhakua koskevat muotovaatimukset ja määräajat.

Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava toisen alakohdan nojalla toteutetut toimenpiteet Animo-verkon välityksellä 17 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen vahvistettavien, myös rahoitusta koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaan.

Riitatilanteessa ja silloin, kun molemmat asianosaiset tähän suostuvat, riita voidaan kuitenkin yhden kuukauden kuluessa saattaa komission laatimassa yhteisön asiantuntijaluettelossa mainitun asiantuntijan arvioitavaksi.

2. Jos eläinkuljetuksesta vastaava ei noudata toimivaltaisen viranomaisen antamia määräyksiä, toimivaltainen viranomainen panee toimenpiteet välittömästi täytäntöön ja perii asianmukaisen menettelyn mukaisesti näiden toimenpiteiden täytäntöönpanosta aiheutuvat kustannukset.

Asiantuntijan on ilmaistava oma mielipiteensä 72 tunnin kuluessa. Asianosaiset hyväksyvät asiantuntijan lausunnon yhteisön eläinlääkintäalaa koskevan lainsäädännön mukaisesti.”

3. Tämä direktiivi ei vaikuta toimivaltaisten viranomaisten päätöksistä tehtäviä valituksia koskeviin muutoksenhakukeinoihin, joista säädetään jäsenvaltioissa voimassa olevassa lainsäädännössä.

7. Direktiivin 91/628 18 artiklan 2 kohdan sanamuoto on seuraava:

Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tekemistä päätöksistä on ilmoitettava perusteluineen huolitsijalle tai tämän edustajalle sekä huolitsijan jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

”Jäsenvaltioiden on toteutettava, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muiden sanktioiden noudattamista, tarvittavat toimenpiteet tämän direktiivin toistuvien rikkomusten tai eläimille vakavaa kärsimystä aiheuttavan rikkomuksen yhteydessä todettujen puutteiden korjaamiseksi, mukaan lukien 5 a artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa

tarkoitetun hyväksymisen keskeyttäminen ja peruuttaminen.

Jäsenvaltioiden on saattaessaan säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöään säädettävä toimenpiteistä, joita ne toteuttavat todettujen puutteiden korjaamiseksi.”

8. Direktiivin 91/628 liitteessä olevassa VII luvussa säädetään seuraavaa:

”1. Tässä luvussa vahvistettuja vaatimuksia sovelletaan 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa lueteltujen eläinlajien kuljetukseen lentokuljetuksia lukuun ottamatta, jota koskevat määräykset ovat I luvun E osan 27–29 alakohdassa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen eläinlajien matkan kesto ei saa ylittää 8 tuntia.

3. Luvun 2 kohdassa tarkoitettua matkan enimmäiskestoa voidaan pidentää, jos kuljetuksessa käytetty kulkuneuvo täyttää seuraavat lisävaatimukset:

– kulkuneuvon lattialle on levitetty riittävästi aluspehmikkeitä,

– kulkuneuvossa olevan rehun määrän on oltava kuljetettavien eläinlajien tarpeiden sekä matkan keston mukainen,

– eläinten luo on oltava välitön pääsy,

– kulkuneuvossa on oltava asianmukainen tuuletus, jota voidaan säätää lämpötilan mukaan (sisä- ja ulkolämpötila),

– liikuteltavia väliseiniä erillisten osastojen tekemiseksi,

– kulkuneuvoissa on oltava mahdollisuus vesiliitäntään pysähdysten aikana,

– sikojen kuljetukseen käytetyissä kulkuneuvoissa on oltava riittävästi vettä eläinten juottamiseksi matkan aikana.

4. Käytettäessä 3 kohdassa luetellut vaatimukset täyttävää maantieajoneuvoa juottamisen ja ruokinnan määräajat sekä matkan ja lepojaksojen kesto ovat seuraavat:

a) Vielä vieroittamattomien ja maitoruokinnassa olevien vasikoiden, karitsojen, vuohien ja varsojen sekä vieroittamattomien porsaiden on saatava levätä riittävästi, vähintään 1 tunnin ajan 9 tunnin matkan jälkeen, erityisesti juottamista ja tarvittaessa ruokkimista varten. Tämän lepoajan jälkeen kuljetusta voidaan jatkaa 9 tunnin ajan.

b) Sikoja voidaan kuljettaa enintään 24 tuntia. Niillä on oltava matkan aikana koko ajan juomavettä.

c) Kotieläiminä pidettäviä kavioeläimiä (poikkeuksena direktiivissä 90/426/ETY tarkoitetut rekisteröidyt hevoseläimet) voidaan kuljettaa enintään 24 tuntia. Matkan aikana niitä on juotettava ja tarvittaessa ruokittava 8 tunnin välein.

d) Kaikkien muiden 1 kohdassa tarkoitettujen lajien eläinten on saatava levätä riittävästi, vähintään 1 tunnin ajan 14 tunnin kuljetuksen jälkeen, erityisesti juottamista ja tarpeen vaatiessa ruokkimista varten. Tämän levon jälkeen kuljetusta voidaan jatkaa 14 tuntia.

– –

7. a) Eläimiä ei saa kuljettaa meriteitse, jos matkan enimmäiskesto ylittää 2 kohdassa määrätyn ajan, paitsi jos noudatetaan 3 ja 4 kohdassa määrättyjä vaatimuksia, lukuun ottamatta matkan kestoa ja lepoaikoja.

b) Kun kyseessä on merikuljetus yhteisön alueella sijaitsevien kahden paikan välillä suoraan ja säännöllisesti liikennöidyllä

linjalla, siten että kuljetusajoneuvot lastataan laivoihin eläimiä siirtämättä, eläimille on varattava 12 tunnin lepoaika sen jälkeen, kun ne on päästetty kuljetusajoneuvosta pois määräsatamassa tai sen lähellä, paitsi jos merimatkan kesto on niin lyhyt, että se voidaan sisällyttää 2–4 kohdan yleissuunnitelmaan."

10. Asetuksen N:o 1/2005 6 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Eläinkuljettajina saavat toimia vain ne, joille toimivaltainen viranomainen on antanut 10 artiklan 1 kohdan tai pitkien kuljetusten osalta 11 artiklan 1 kohdan mukaisen luvan. Luvasta on voitava esittää jäljennös toimivaltaiselle viranomaiselle, kun eläimiä kuljetetaan."

2. Asetus N:o 1/2005

11. Asetuksen N:o 1/2005 10 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

9. Asetuksen N:o 1/2005 5 artiklan 4 kohdan sanamuoto on seuraava:

"Toimivaltainen viranomainen antaa eläinkuljettajalle luvan sillä edellytyksellä, että

a) hakija on sijoittautunut siihen jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan sijoittautunut hakija on edustettuna siinä jäsenvaltiossa, jossa lupaa haetaan;

"Jäsenvaltioiden välisten sekä kolmansista maista ja kolmansiin maihin suoritettavien, kotieläiminä pidettävien muiden kuin rekisteröityjen hevoseläinten sekä nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläinten pitkien kuljetusten osalta eläinkuljettajien ja järjestäjien on noudatettava liitteessä II annettuja reittisuunnitelmaa koskevia säännöksiä."

b) hakija on osoittanut, että sen käytössä oleva henkilökunta, laitteet ja toiminta-

menettelyt ovat riittävät ja asianmukaiset tämän asetuksen säännösten, ja aiheellisissa tapauksissa hyvien toimintatapojen oppaiden, noudattamiseksi;

b) hakija on toimittanut seuraavat asiakirjat:

i) voimassa olevat todistukset kuljettajien ja hoitajien pätevyydestä 17 artiklan 2 kohdan mukaisesti kaikkien sellaisten kuljettajien ja hoitajien osalta, jotka aikovat suorittaa pitkiä kuljetuksia,

c) hakija tai hänen edustajansa ei ole syyllistynyt yhteisön ja/tai kansallisen eläinsuojelulainsäädännön vakaviin rikkomuksiin hakemuspäivää edeltävänä kolmena vuonna. Tätä säännöstä ei sovelleta, jos hakija osoittaa toimivaltaista viranomaista tyydyttävällä tavalla, että se on toteuttanut kaikki tarvittavat toimenpiteet uusien rikkomusten estämiseksi.”

ii) voimassa olevat hyväksymistodistukset 18 artiklan 2 kohdan mukaisesti kaikkien maantiekuljetusvälineiden osalta, joita aiotaan käyttää pitkiin kuljetuksiin,

12. Asetuksen N:o 1/2005 11 artiklan 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

iii) tiedot menettelyistä, joiden avulla eläinkuljettajat voivat jäljittää ja pitää kirjaa vastuullaan olevien maantieajoneuvojen liikkeistä ja saada koska tahansa yhteyden kyseisiin kuljettajiin pitkien kuljetusten aikana,

”Toimivaltainen viranomainen antaa hakemuksesta luvan pitkiä kuljetuksia suorittavalle eläinkuljettajalle sillä edellytyksellä, että

a) hakija noudattaa 10 artiklan 1 kohdan säännöksiä, ja

iv) valmiussuunnitelmat hätätilanteita varten.”

13. Asetuksen N:o 1/2005 13 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”3. Toimivaltaisen viranomaisen on pidettävä kirjaa 10 artiklan 1 kohdassa tai 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista luvista niin, että se voi tunnistaa eläinkuljettajat nopeasti etenkin silloin, kun tämän asetuksen vaatimuksia ei noudateta.

4. Toimivaltainen viranomainen kirjaa 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti annetut luvat sähköiseen tietokantaan. Eläinkuljettajan nimi ja lupanumero on oltava yleisesti saatavilla luvan voimassaolon ajan. Jollei yksityisyyden suojaa koskevista yhteisön ja/tai kansallisista säännöistä muuta johdu, jäsenvaltioiden on sallittava yleinen pääsy muihin eläinkuljettajien lupia koskeviin tietoihin. Tietokantaan on sisällytettävä myös tiedot päätöksistä, joista on ilmoitettu 26 artiklan 4 kohdan c alakohdan ja 26 artiklan 6 kohdan nojalla.”

14. Asetuksen N:o 1/2005 15 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Toimivaltaisen viranomaisen on suoritettava pitkän kuljetuksen eri vaiheissa asianmukaisia satunnaisia tai kohdennettuja tarkastuksia sen varmistamiseksi, että ilmoitetut kuljetusajat ovat realistisia, kuljetusmatka on tämän asetuksen mukainen ja erityisesti että matka- ja lepoajat ovat olleet liitteessä I olevassa V luvussa asetettujen rajoitusten mukaiset.”

15. Asetuksen N:o 1/2005 25 artiklan otsikkona on ”Seuraamukset”, ja sen sanamuoto on seuraava:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä tämän asetuksen säännösten rikkomuksiin sovellettavia seuraamuksia koskev[at] säännöt ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet niiden soveltamisen varmistamiseksi. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle näistä säännöksistä sekä 26 artiklan soveltamista koskevista säännöksistä 5. heinäkuuta 2006 mennessä. Lisäksi niiden on viipymättä ilmoitettava komissiolle säännöksiin mahdollisesti myöhemmin tehtävistä muutoksista.”

16. Asetuksen N:o 1/2005 26 artiklan otsikkona on ”Rikkomukset ja rikkomuksista ilmoittaminen”, ja siinä säädetään seuraavaa:

”1. Mikäli tätä asetusta rikotaan, toimivaltaisen viranomaisen on toteutettava 2–7 kohdassa säädetyt erityistoimenpiteet.

2. Jos toimivaltainen viranomainen toteaa, ettei eläinkuljettaja ole noudattanut tätä asetusta tai ettei kuljetusväline ole tämän asetuksen mukainen, sen on ilmoitettava asiasta välittömästi sille toimivaltaiselle viranomaiselle, joka on antanut luvan eläinkuljettajalle tai hyväksymistodistuksen kuljetusvälineelle ja, jos ajoneuvon kuljettaja on osallistunut tämän asetuksen vaatimusten noudattamatta jättämiseen, sille toimivaltaiselle viranomaiselle, joka on antanut kuljettajalle pätevyystodistuksen. Ilmoitukseen on liitettävä kaikki asiaankuuluvat tiedot ja asiakirjat.

3. Jos määräpaikan toimivaltainen viranomainen toteaa, ettei kuljetusmatkalla ole noudatettu tätä asetusta, sen on ilmoitettava asiasta viipymättä lähtöpaikan toimivaltaiselle viranomaiselle. Ilmoitukseen on liitettävä kaikki asiaankuuluvat tiedot ja asiakirjat.

4. Jos toimivaltainen viranomainen toteaa, ettei eläinkuljettaja ole noudattanut tätä asetusta tai ettei kuljetusväline ole tämän asetuksen mukainen, tai jos toimivaltainen viranomainen saa 2 tai 3 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen, sen on tarpeen mukaan:

a) vaadittava kyseistä eläinkuljettajaa korjaamaan havaitut rikkomukset ja luomaan järjestelmät niiden uudelleen esiintymisen ehkäisemiseksi;

b) kohdistettava kyseiseen eläinkuljettajaan lisätarkastuksia, vaatimalla erityisesti eläinlääkärin läsnäoloa eläimiä kuormattaessa;

c) peruutettava tilapäisesti tai kokonaan eläinkuljettajan lupa tai kyseisen kuljetusvälineen hyväksymistodistus.

5. Jos kuljettaja tai hoitaja, jolla on 17 artiklan 2 kohdassa säädetty pätevyystodistus, rikkoo tätä asetusta, toimivaltainen viranomainen

voi peruuttaa tilapäisesti tai kokonaan pätevyystodistuksen erityisesti, jos rikkomus osoittaa, ettei kuljettajalla tai hoitajalla ole riittäviä tietoja tai tietämystä tämän asetuksen mukaisista eläinkuljetuksista.

6. Jos kyseessä on tämän asetuksen toistuva tai vakava rikkominen, jäsenvaltio voi tilapäisesti kieltää eläinkuljettajalta tai kuljetusvälineen osalta eläinten kuljetuksen sen alueella, vaikka toinen jäsenvaltio olisi hyväksynyt eläinkuljettajan tai kuljetusvälineen. Tämä edellyttää, että kaikki 24 artiklassa säädetyt keskinäisen avunannon ja tietojen vaihdon tarjoamat mahdollisuudet on ensin käytetty hyväksi.

7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikille 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuille yhteyspisteille ilmoitetaan viipymättä tämän artiklan 4 kohdan c alakohdan taikka 5 tai 6 kohdan mukaisesti tehdyistä päätöksistä.”

17. Asetuksen N:o 1/2005 27 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Toimivaltaisten viranomaisten on tarkastettava, että tämän asetuksen vaatimuksia on noudatettu, tekemällä syrjimättömällä tavalla eläinten, kuljetusvälineiden ja niihin liittyvien asiakirjojen tarkastuksia. Tällaisia tarkastuksia on tehtävä riittävälle osuudelle kunakin vuonna kussakin jäsenvaltiossa kuljetettavista eläimistä, ja ne voidaan tehdä samaan aikaan kuin muita tarkoituksia varten tehtävät tarkastukset. Tarkastusten osuutta on lisättävä, jos havaitaan, että tämän asetuksen säännöksiä ei ole noudatettu. Edellä mainitut osuudet määritetään 31 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja menettelyjä noudattaen.”

18. Asetuksen N:o 1/2005 33 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Kumotaan direktiivi 91/628/ETY sekä asetus (EY) N:o 411/98 5. tammikuuta 2007 alkaen. Viittauksia kumottuihin direktiiviin ja asetukseen pidetään viittauksina tähän asetukseen.”

19. Asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevassa V luvussa säädetään seuraavaa:

”1.1 Tässä jaksossa vahvistettuja vaatimuksia sovelletaan rekisteröityjä hevoseläimiä lukuun ottamatta kotieläiminä pidettävien hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläinten kuljetukseen ilmakuljetuksia lukuun ottamatta.

1.2 Edellä 1.1 kohdassa tarkoitettujen eläinlajien kuljetusmatka-aika ei saa olla yli kahdeksan tuntia.

1.3 Edellä 1.2 kohdassa tarkoitettua enimmäiskuljetusmatka-aikaa voidaan pidentää, jos luvun VI lisävaatimukset täyttyvät.

1.4 Käytettäessä 1.3 kohdassa tarkoitetut vaatimukset täyttävää maantieajoneuvoa juotto- ja ruokintavälien sekä kuljetusmatka-aikojen ja lepojaksojen osalta on noudatettava seuraavaa:

a) Vieroittamattomien ja vielä maitoruokinnassa olevien vasikoiden, karitsojen, vuohien ja varsojen sekä vieroittamattomien porsaiden on saatava levätä riittävästi, vähintään tunnin ajan yhdeksän tunnin matkan jälkeen, erityisesti juottamista ja tarvittaessa ruokkimista varten. Tämän lepojakson jälkeen kuljetusta voidaan jatkaa edelleen yhdeksän tunnin ajan.

b) Sikoja saadaan kuljettaa enintään 24 tuntia. Niillä on oltava kuljetusmatkan aikana koko ajan juomavettä.

c) Kotieläiminä pidettäviä hevoseläimiä saadaan kuljettaa enintään 24 tuntia. Kuljetusmatkan aikana niitä on juotettava ja tarvittaessa ruokittava kahdeksan tunnin välein.

d) Kaikkien muiden 1.1 kohdassa tarkoitettujen lajien eläinten on saatava levätä riittävästi, vähintään tunnin ajan 14 tunnin matkan jälkeen, erityisesti juottamista ja tarvittaessa ruokkimista varten. Tämän lepojakson jälkeen kuljetusta voidaan jatkaa edelleen 14 tunnin ajan.

– –

1.7 a) Eläimiä ei saa kuljettaa meriteitse, jos enimmäiskuljetusmatka-aika ylittää 1.2 kohdassa määrätyn ajan, paitsi jos noudatetaan 1.3 ja 1.4 kohdassa määrättyjä vaatimuksia, lukuun ottamatta niitä, jotka koskevat kuljetusmatka-aikoja ja lepojaksoja.

b) Kun kyseessä on merikuljetus yhteisön alueella sijaitsevien kahden maantieteellisen paikan välillä säännöllisesti liikennöityä ja suoraa yhteyttä käyttäen siten, että kuljetusvälineet lastataan alukseen eläimiä kuormasta purkamatta, eläimille on varattava 12 tunnin lepojakso aluksesta poistumisen jälkeen määräsatamassa tai sen lähellä, paitsi jos kuljetusmatka-aika meritse on niin lyhyt, että se voidaan sisällyttää 1.2–1.4 kohdan mukaiseen yleissuunnitelmaan."

B *Eläinten suojelu teurastushetkellä*

20. Eläinten suojelusta teurastushetkellä säädetään direktiivissä 93/119.

21. Direktiivin 93/119 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Eläimiä tulee varjella kuljetuksen, säilytyksen, kiinnipitämisen, tainnutuksen, teurastuksen ja lopettamisen aikana vältettävissä olevalta kiihtymiseltä, kivulta ja kärsimykseltä."

22. Direktiivin 93/119 5 artiklan 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

"Kavioeläimet, märehtijät, siat, kanit ja siipikarja, jotka (joka) tuodaan teurastamoon teurastettavaksi, on:

– –

d) ja niistä on laskettava veri liitteessä D olevien määräysten mukaisesti."

23. Direktiivin 93/119 6 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tainnuttamisessa tai lopettamisessa käytettävät laitteet, kiinnipitovälineet, muut laitteet ja rakennukset on suunniteltava, rakennettava, huollettava ja niitä on käytettävä siten, että tainnutus tai lopettaminen voidaan suorittaa nopeasti ja tehokkaasti tämän direktiivin säännöksiä noudattaen. Toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että tainnutuksessa tai lopettamisessa käytettävät laitteet, kiinnipitovälineet ja muut laitteet ovat

edellä mainittujen periaatteiden mukaiset, ja tarkastettava säännöllisin väliajoin, että ne ovat moitteettomassa kunnossa ja mahdollistavat edellä mainitun tavoitteen saavuttamisen.”

24. Direktiivin 93/119 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Teurastamon tarkastukset ja valvonta on suoritettava toimivaltaisen viranomaisen vastuulla, ja toimivaltaisen viranomaisen on päästävä jatkuvasti vapaasti kaikkiin teurastamon osiin voidakseen varmistaa tämän direktiivin säännösten noudattamisen. Nämä tarkastukset ja valvonta voidaan kuitenkin suorittaa muita tarkoituksia varten tehtävän valvonnan yhteydessä.”

25. Direktiivin 93/119 liitteeseen D sisältyy yksityiskohtaisempia säännöksiä eläinten verenlaskusta. Tämän liitteen 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tainnutettujen eläinten verenlasku on aloitettava mahdollisimman pian tainnutuksen jälkeen. Verenlasku on suoritettava huolellisesti siten, että se on mahdollisimman täydellinen. Kaikissa tapauksissa verenlasku on kuitenkin tehtävä ennen kuin eläin palaa tajuihinsa.”

III Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely ja komission kanne

26. Komission yksikkö on tehnyt vuodesta 1998 lähtien Helleenien tasavallassa joitakin tarkastuksia selvittääkseen yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanon tehokkuuden eläinten kuljetuksen alalla, etenkin eläinten suojelussa kuljetuksen aikana ja teurastushetkellä. Komission yksikkö suoritti vuosina 2002–2004 seuraavat tarkastukset:

– tarkastus nro 8729/2002, 18.–20.11.2002

– tarkastus nro 9002/2003, 13.–17.1.2003

– tarkastus nro 9176/2003, 21.–25.7.2003

– tarkastus nro 9211/2003, 15.–19.9.2003

– tarkastus nro 7273/2004, 4.–8.10.2004.

27. Koska komission yksikön tarkastajat totesivat Helleenien tasavallassa tehtyjen eri tarkastusten yhteydessä sääntöjenvastaisuuksia, komissio lähetti tälle 13.7.2005 viralliseen huomautuksen, jossa komissio kehotti tätä toteuttamaan toimenpiteitä väitettyjen rikkomusten korjaamiseksi. Helleenien tasavalta vastasi kyseiseen viralliseen huomautukseen 20.9.2005 ja kiisti tässä vaiheessa rikkomiset, joihin sen oli katsottu syyllistyneen.

28. Vaihdettuaan tietoja Helleenien tasavallan kanssa ja 21.2.–1.3.2006 suoritetun tarkastuksen nro 8042/2006 jälkeen komissio katsoi, että Helleenien tasavalta ei ollut vielä korjannut todettuja rikkomisia. Tästä syystä komissio osoitti Helleenien tasavallalle 4.7.2006 päivätyn perustellun lausunnon, joka saapui kyseiselle jäsenvaltiolle 5.7.2006. Helleenien tasavalta vastasi perusteltuun lausuntoon 4.9.2006 päivätyllä kirjeellä, jossa se kiisti komission väitteet. Kun perustellussa lausunnossa velvoitteiden noudattamiselle asetettu määräaika oli päättynyt 5.9.2006 ja toinen tarkastus nro 8167/2006 oli suoritettu 4.–15.9.2006, komissio katsoi, että Helleenien tasavalta ei vielä ollut noudattanut jäsenyysvelvoitteitaan ja nosti sitä vastaan kanteen 11.9.2007.

29. Komissio vaatii kanteessaan, että yhteisöjen tuomioistuin

1) toteaa, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut eläinten suojelemisesta kuljetuksen aikana ja direktiivin 90/425/ETY ja 91/496/ETY muuttamisesta 19.11.1991 annetun neuvoston direktiivin 91/628/ETY 5 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan i ja ii alakohdan, 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan b alakohdan, 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan d alakohdan i alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan, 8 ja 9 artiklan sekä 18 artiklan 2 kohdan ja kyseisen direktiivin liitteessä olevan VII luvun [48 jakson] 7 kohdan b alakohdan [5] mukaisia velvoitteitaan eikä 5.1.2007 lähtien eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta 22.12.2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2005 5 artiklan 4 kohdan, 6 artiklan 1 kohdan, 13 artiklan 3 ja 4 kohdan, 15 artiklan 1 kohdan, 25 ja 26 artiklan ja 27 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska

5 – Komissio viittaa kannekirjelmänsä vaatimuksissa ja kanteensa perusteluissa aina direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun ”7 kohdan b alakohtaan”, mutta tällainen viittaus kyseiseen määräykseen ei ole aivan oikea, koska tämä määräys on lisätty kyseisen liitteen 48 jaksoon, jonka otsikkona on ”Juottamisen ja ruokinnan määräajat sekä matkan ja lepojaksojen kesto”. Tästä syystä on asianmukaista viitata tähän määräykseen siten, että kyseessä on direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun ”48 jakson 7 kohdan b alakohta”. Kyseiseen liitteeseen on viitattu tällä tavoin myös yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä; ks. esim. asia C-300/05, ZVK, tuomio 23.11.2006 (Kok., s. I-11169, 1 kohta) ja asia C-277/06, Interboves, tuomio 9.10.2008 (Kok., s. I-7433, 1 kohta). Tässä ratkaisuehdotuksessa käytän siis viittauksen ”7 kohdan b alakohta” sijasta asianmukaisempaa viittausta direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun ”48 jakson 7 kohdan b alakohtaan”.

se ei ole toteuttanut toimia, jotka ovat tarpeen, jotta

– varmistetaan, että kuljetusajoneuvojen ja eläinten tarkastuksia suoritetaan, ja

– toimivaltainen viranomainen antaa luvan jokaiselle eläinten kuljettajalle ja jotta jokainen eläinten kuljettaja on kirjattu rekisteriin, jotta toimivaltainen viranomainen voi tunnistaa kuljettajan nopeasti, erityisesti siinä tapauksessa, ettei tämä noudata sääntöjä, jotka koskevat eläinten hyvää kohtelua kuljetuksen aikana

– määrätään tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia siinä tapauksessa, että toistuvasti tai vakavasti rikotaan säännöksiä, jotka koskevat eläinten suojelemista kuljetuksen aikana;

– toimivaltaiset viranomaiset tarkastavat reittisuunnitelmat

2) toteaa, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut eläinten suojelusta teurastus- tai lopettamishetkellä 22.12.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/119/EY 3 artiklan, 5 artiklan 1 kohdan d alakohdan, 6 artiklan 1 kohdan eikä 8 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut toimia, jotka ovat tarpeen, jotta

– varataan satamissa tai niiden lähellä pysähdyspaikkoja, joissa eläimet voivat levätä sen jälkeen, kun ne on purettu aluksista

– varmistetaan, että noudatetaan sääntöjä, jotka koskevat eläinten tainnuttamista teurastushetkellä, ja

– varmistetaan, että teurastamoja tarkastetaan ja valvotaan säännöllisesti;

ja velvoittaa Helleenien tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

IV Oikeudenkäynti yhteisöjen tuomioistuimessa

30. Komission kanne jätettiin yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 4.9.2007, kun taas vastine jätettiin 26.11.2007. Komissio esitti tämän jälkeen 7.2.2008 vastauksensa, jota seurasi Kreikan hallituksen vastauskirjelmä, joka saapui yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 20.3.2008. Komissio ja Kreikan hallitus esittivät 22.1.2009 pidetyssä istunnossa suulliset lausumansa ja vastasivat yhteisöjen tuomioistuimen kysymyksiin.

V Julkisasiamiehen oikeudellinen arviointi

A *Johdanto*

31. Nyt käsiteltävä asia on merkityksellinen siinä mielessä, että eläinten asianmukainen suojeleminen on taattu yhteisön tasolla kuljetuksen aikana ja teurastushetkellä. [6] Tätä alaa koskeva johdonmukainen sääntely sekä tällä alalla voimassa olevan lainsäädännön noudattaminen ovat tärkeitä, jotta eläimiä varjeltaisiin tarpeettomilta kärsimyksiltä. Samaan aikaan kyseisen lainsäädännön mukaisella käyttäytymisellä edistetään sellaisten sairauksien leviämistä, [7] joita saattaa aiheutua sääntöjenvastaisuuksista kuljetuksen aikana ja teurastushetkellä, joten tällä tavoin suojellaan välillisesti myös näiden eläinten lihaa syövien henkilöiden terveyttä. Viime vuosina eläinten

6 – Eläinten suojeleminen kuljetuksen aikana ja teurastushetkellä on yhteisön oikeuden piirissä yksi piirre yhteisön laajemmista ponnisteluista eläinten suojelemisen ja hyvinvoinnin hyväksi. Esimerkiksi Amsterdamin sopimuksella perustamissopimukseen liitetystä eläinten suojelua ja hyvinvointia koskevasta pöytäkirjasta nro 33 ilmenee, että jäsenvaltiot "haluavat varmistaa, että eläinten suojelua parannetaan ja niiden hyvinvointi tuntevina olentoina otetaan huomioon" ja ovat sopineet seuraavasta määräyksestä, joka on liitetty EY:n perustamissopimukseen: "Laatiessaan ja pannessaan täytäntöön yhteisön maatalous- ja liikennepolitiikkaa, sisämarkkinoita ja tutkimuspolitiikkaa yhteisö ja jäsenvaltiot ottavat eläinten hyvinvoinnin vaatimukset täysimääräisesti huomioon kunnioittaen samalla erityisesti uskonnollisiin rituaaleihin, kulttuuriperinteeseen ja alueelliseen perintöön liittyviä jäsenvaltioiden lakeja ja hallinnollisia määräyksiä sekä tapoja." Lisättäköön, että yhteisö on liittynyt eläinten suojelemiseksi myös Euroopan neuvoston piirissä hyväksyttyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen eläinten suojelemisesta kansainvälisten kuljetusten aikana. Yhteisö on liittynyt tähän yleissopimukseen eläinten suojelemisesta kansainvälisten kuljetusten aikana tehdyn tarkistetun eurooppalaisen yleissopimuksen allekirjoittamisesta 21.6.2004 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2004/544/EY (EUVL L 241, s. 21).

7 – Wilkins, D. B. (toim.), *Animal Welfare in Europe. European Legislation and Concerns*, Kluwer Law International, London, Haag, Boston, 1997, s. 4, väittää, että elävien eläinten kuljetus jäsenvaltiosta toiseen saattaa vaikuttaa sairauksien leviämiseen yhteisössä.

suojelun alalla on käyty kokonaisuutena arvioiden yhteisössä laajoja julkisia keskusteluja,[8] joiden perusteella komissio on laatinut toimintaohjelman eläinten suojelua ja hyvinvointia varten, ja siinä määrätään joistakin suuntaviivoista yhteisöjen lainsäädännön tulevaksi kehittämiseksi kyseisellä alalla.[9] Yhteisö pyrkii siis lakkaamatta lisäämään eläinten suojelua.[10]

32. Komissio vaatii kanteessaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut eläinten suojelemisesta kuljetuksen aikana ja teurastushetkellä annetusta yhteisön lainsäädännöstä ja erityisesti direktiivistä 91/628, asetuksesta N:o 1/2005 sekä direktiivistä 93/119 johtuvia velvoitteitaan. Komissio ei väitä tässä yhteydessä, että yhteisön direktiivit olisi pantu liian myöhään tai virheellisellä tavalla täytäntöön, vaan pikemminkin, että tästä lainsäädännöstä johtuvia velvoitteita ei ole pantu täytäntöön käytännössä. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä on näet todettu, että jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen voi aiheutua hallintokäytännön olemassaolosta, vaikka sovellettava kansallinen lainsäädäntö itsessään onkin yhteisön oikeuden mukaista.[11] Tällaisessa tapauksessa komission on osoitettava, että kyseinen hallintokäytäntö täyttää tietyt vakiintuneisuutta ja yleisyyttä koskevat edellytykset.[12] Kun komissio on esittänyt riittävästi näyttöä siitä, että jäsenvaltion viranomaiset ovat omaksuneet toistuvan ja jatkuvan käytännön, joka on yhteisön oikeuden vastainen, tämän jäsenvaltion on esitettävä näitä tietoja ja niistä tehtäviä päätelmiä koskeva yksityiskohtainen vastanäyttö.[13]

8 – Lisättäköön tähän, että julkisissa keskusteluissa puhutaan myös ”eläinten oikeuksista” eikä vain eläinten suojelemisesta. Ks. vastaavasti Brooman, S. ja Legge, D., ”Animal transportation”, *New Law Journal Practitioner*, nro 6706/1995, s. 1131.

9 – Ks. komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle eläinten suojelua ja hyvinvointia koskevasta yhteisön toimintasuunnitelmasta vuosiksi 2006–2010 (KOM(2006) 13 lopullinen). Toimintaohjelmassa mainitaan keskeisimpinä toiminta-aloina eläinten suojelun ja hyvinvoinnin nykyisten vähimmäisvaatimusten linjaaminen sekä sellaisten kansainvälisten toimien tukeminen ja käynnistäminen, joilla lisätään tietoja ja parannetaan yksimielisyyttä eläinten hyvinvointiin liittyvistä seikoista.

10 – Ks. oikeuskirjallisuudessa vastaavasti myös esim. Marguenaud, J.-P., ”Arrêt 'Danske Svineproducenter': la protection communautaire des animaux transportés”, *Journal de droit européen*, nro 151/2008, s. 206. Myös Nentwich, M., ”Die Bedeutung des EG-Rechts für den Tierschutz”, teoksessa Harrer, F. ja Graf, G. (toim.), *Tierschutz und Recht*, Orac, Wien, 1994, s. 87, esittää, että yhteisö on hyvin aktiivinen eläinten suojelemisen alalla, jolla on annettu lukuisia säännöksiä. Caspar, J., *Zur Stellung des Tieres im Gemeinschaftsrecht*, Nomos, Baden-Baden, 2001, s. 89, esittää, että yhteisön oikeudessa säännellään eläintensuojelun peruskysymyksiä. Bowles, D. ja Fisher, C., ”Trade Liberalisation in Agriculture: The Likely Implications for European Farm Animal Welfare”, teoksessa Bilal, S. ja Pezaros, P. (toim.), *Negotiating the Future of Agricultural Policies: Agricultural Trade and the Millenium WTO Round*, Kluwer Law International, Haag, 2000, s. 202, väittävät, että suojelustandardit ovat Euroopan unionissa yleensä tiukemmat kuin kilpailevissa maissa voimassa olevat.

11 – Ks. esim. asia C-387/99, komissio v. Saksa, tuomio 29.4.2004 (Kok., s. I-3751, 42 kohta); asia C-494/01, komissio v. Irlanti, tuomio 26.4.2005 (Kok., s. I-3331, 28 kohta); asia C-278/03, komissio v. Italia, tuomio 12.5.2005 (Kok., s. I-3747, 13 kohta) ja asia C-441/02, komissio v. Saksa, tuomio 27.4.2006 (Kok., s. I-3449, 47 kohta). Ks. oikeuskirjallisuudessa esim. Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I. ja Bray, R., *Procedural Law of the European Union*, 2. painos, Sweet & Maxwell, London, 2006, s. 132, 5-008 kohta; Karpenstein, P. ja Karpenstein, U., teoksessa Grabitz, E., Hilf, M. ja Nettesheim, M. (toim.), *Das Recht der Europäischen Union*, Beck, München, 2008, 226 artiklaa koskeva huomautus, 25 kohta.

12 – Ks. esim. alaviitteessä 11 mainitut asia komissio v. Saksa, tuomio 29.4.2004, 42 kohta; asia komissio v. Irlanti, tuomion 28 kohta; asia komissio v. Saksa, tuomio 27.4.2006, 50 kohta sekä asia C-287/03, komissio v. Belgia, tuomio 12.5.2005 (Kok., s. I-3761, 29 kohta) ja asia C-135/05, komissio v. Italia, tuomio 26.4.2007 (Kok., s. I-3475, 21 kohta).

13 – Ks. esim. edellä alaviitteessä 11 mainittu asia komissio v. Irlanti, tuomion 46 ja 47 kohta ja alaviitteessä 12 mainittu asia komissio v. Italia, tuomion 32 kohta.

B *Eläinten suojelemista kuljetuksen aikana koskevien kanneperusteiden tutkiminen*

1. Tutkittavaksi ottamista koskeva alustava tarkastelu

33. Komissio vetoaa eläinten suojelemista kuljetuksen aikana koskevien kanneperusteiden osalta direktiivistä 91/628 ja asetuksesta N:o 1/2005, jolla kumotaan ja korvataan direktiivi 91/628 5.1.2007 lähtien, [14] johtuvien velvoitteiden noudattamatta jättämiseen. Tässä yhteydessä on korostettava, että asetuksella N:o 1/2005 on korvattu ja kumottu direktiivi 91/628 vasta sen jälkeen, kun perustellun lausunnon vastaanottamisesta alkava kahden kuukauden määräaika, jonka aikana jäsenvaltion on ryhdyttävä noudattamaan velvoitteitaan, oli päättynyt. Helleenien tasavalta näet vastaanotti komission perustellun lausunnon 5.7.2006, joten perustellussa lausunnossa kyseisten velvoitteiden noudattamiselle asetettu kahden kuukauden määräaika päättyi 5.9.2006. [15] Asetus N:o 1/2005 on tullut voimaan 5.1.2007, ja komissio puolestaan on nostanut kanteen 11.9.2007.

34. Kuten vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, EY 226 artiklan mukaisesti nostetun kanteen ollessa kyseessä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä on arvioitava sellaisen yhteisön lainsäädännön perusteella, joka oli voimassa komission kyseiselle jäsenvaltiolle perustellun lausunnon noudattamista varten asettaman määräajan päättyessä. [16]

35. Vaikka kannekirjelmässä ei lähtökohtaisesti voida vaatia jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen toteamista laajemmin kuin perustellun lausunnon lausunto-osassa ja virallisessa huomautuksessa, on kuitenkin niin, että komissiolla on oikeus vaatia sellaisten jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen toteamista, jotka perustuvat yhteisön toimen alkuperäiseen mutta myöhemmin muutettuun tai kumottuun versioon, jos kyseisen version mukaiset velvoitteet on sisällytetty myös uusiin säännöksiin tai määräyksiin. [17] Kanteen kohdetta ei sen sijaan voida laajentaa sellaisiin uusista säännöksistä tai määräyksistä johtuviin velvoitteisiin, joita vastaavia velvoitteita ei

14 – Ks. asetuksen N:o 1/2005 33 artikla, jossa säädetään muun muassa, että direktiivi 91/628 kumotaan 5.1.2007 alkaen ja että viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän asetukseen.

15 – Ks. komission vastauksen 6 kohta, jossa tämä selventää yksityiskohtaisesti, milloin perustellussa lausunnossa kyseisten velvoitteiden noudattamiseksi asetettu määräaika on päättynyt. Komissio selventää vastauskirjelmänsä 11 kohdassa myös, että sen kannekirjelmän 39 kohdassa on virhe, kun siinä todetaan, että määräaika perustellussa lausunnossa vahvistettujen velvoitteiden noudattamiseksi olisi päättynyt marraskuussa 2006.

16 – Ks. asia C-61/94, komissio v. Saksa, tuomio 10.9.1996 (Kok., s. I-3989, 42 kohta); asia C-365/97, komissio v. Italia, tuomio 9.11.1999 (Kok., s. I-7773, 32 kohta) ja asia C-377/03, komissio v. Belgia, tuomio 5.10.2006 (Kok., s. I-9733, 33 kohta). Ks. oikeuskirjallisuudessa esim. Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I. ja Bray, R., *Procedural Law of the European Union*, 2. painos, Sweet & Maxwell, London, 2006, s. 159, 5-052 kohta; Rideau, J. ja Picod, F., *Code des procédures juridictionnelles de l'Union européenne*, 2. painos, Litec, Paris, 2002, s. 175; Karpenstein, P. ja Karpenstein, U., teoksessa Grabitz, E., Hilf, M. ja Nettesheim, M. (toim.), *Das Recht der Europäischen Union*, Beck, München, 2008, 226 artiklaa koskeva huomautus, 17 kohta.

17 – Ks. edellä alaviitteessä 16 mainittu asia komissio v. Italia, tuomion 36 kohta; asia C-363/00, komissio v. Italia, tuomio 12.6.2003 (Kok., s. I-5767, 22 kohta) ja alaviitteessä 16 mainittu asia komissio v. Belgia, tuomion 34 kohta. Ks. myös asiassa C-275/07, komissio v. Italia, 11.6.2008 antamani ratkaisuehdotus (Kok., s. I-2005, 73 kohta). Ks. oikeuskirjallisuudesta esim. Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I. ja Bray, R., *Procedural Law of the European Union*, 2. painos, Sweet & Maxwell, London, 2006, s. 158, 5-048 kohta.

ole kyseisen toimen alkuperäisessä versiossa, sillä muutoin rikotaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn sääntöjenmukaisuutta koskevia olennaisia menettelymääräyksiä. [18]

36. Oikeuskäytännöstä ilmenee siis, että arvioitaessa äskettäin voimaan tulleeseen uuteen lainsäädäntöön perustuvien kanneperusteiden tutkittavaksi ottamista arviointiperuste on aineellisoikeudellinen eikä muodollisoikeudellinen. Jos uusi säädös, joka on tullut voimaan perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymisen jälkeen ja ennen kanteen nostamista, sisältää aineellisoikeudelliselta kannalta vastaavia velvollisuuksia kuin se säädös, joka sillä korvataan, uuteen säädökseen perustuvat kanneperusteet voidaan tutkia vain, jos säädöksessä asetetaan jäsenvaltiolle samat velvoitteet kuin aikaisemmin voimassa olleessa säädöksessä. Nyt käsiteltävässä asiassa on siksi välttämätöntä selvittää, onko direktiivin 91/628 säännöksistä, joihin komissio kanteessaan viittaa, johtuvilla velvoitteilla vastine asetuksen N:o 1/2005 säännöksissä. Jotta tämä ratkaisuehdotus olisi selkeämpi, arvioin kunkin kanneperusteen yhteydessä, onko hyväksyttävää viitata asetuksen N:o 1/2005 yksittäisiin säännöksiin.

18 – Ks. edellä alaviitteessä 17 mainittu asia komissio v. Italia, tuomion 22 kohta ja alaviitteessä 16 mainittu asia komissio v. Belgia, tuomion 34 kohta. Ks. myös alaviitteessä 17 mainittu asia komissio v. Italia, ratkaisuehdotuksen 73 kohta.

2. Eläinkuljettajien tunnistamista ja lupia koskeva kanneperuste

a) Asianosaisten lausumat

37. Komissio katsoo komission yksikön tarkastuksissa nro 7273/2004 ja 8042/2006 tekemien toteamusten perusteella, että Kreikan hallitus ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä varmistaakseen, että jokaisella eläinkuljettajalla on asianmukainen lupa eläinten kuljettamiseen ja että eläinkuljettaja on rekisteröity asianmukaisesti, jotta toimivaltaiset viranomaiset kykenevät selvittämään nopeasti, täyttääkö tietty kuljettaja eläinten suojelemiseksi kuljetuksen aikana annetut määräykset. Komissio väittää, että Helleenien tasavalta ei ole näin ollen noudattanut direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan i ja ii alakohdasta eikä 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan b alakohdasta johtuvia velvoitteitaan eikä myöskään asetuksen N:o 1/2005 6 artiklan 1 kohdasta ja 13 artiklan 3 ja 4 kohdasta johtuvia velvoitteitaan.

38. Komissio väittää, että komission yksikön tarkastajat totesivat tarkastuksen nro 7273/2004 aikana (tarkastuskertomuksen 5.3 ja 6.3 kohta), että tietyillä kuljettajilla ei ollut lupaa tai heidän lupansa voimassaoloaika oli päättynyt. Tarkastuksen nro 8042/2006 (tarkastuskertomuksen 5.3 ja 6.3 kohta) yhteydessä todettiin lisäksi, että joistakin parannuksista huolimatta eläinkuljettajien lupiin ja tunnistamiseen liittyviä sääntöjä ei

ollut noudatettu riittävällä tavalla. Komissio korostaa, että vaikka joitakin tällaisia eläinkuljettajaluetteloita olikin todellisuudessa saatavilla, niitä ei ollut kuitenkaan aina päivitetty.

39. Kreikan hallitus väittää vastinekirjelmässään, että tarkastuksen nro 7273/2004 aikana tilanne, jossa havaittiin lupa, joka ei ollut voimassa, oli yksittäistapaus, joka ei osoita jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä; kaiken lisäksi toimivaltaiset kansalliset viranomaiset olivat jo todenneet kyseisen luvan voimassaolon päättyneen. Kreikan hallitus väittää lisäksi toteuttaneensa toimenpiteitä varmistaakseen yhteisön oikeuden noudattamisen. Kyseinen hallitus väittää ilmoittaneensa Kreikan yksittäisillä hallintoalueilla toimivaltaisille viranomaisille komission yksikön tarkastajien suosituksista ja järjestäneensä seminaareja eläinkuljettajille ja eläinlääkäreille, mikä osoittaa sen mielestä, että Kreikan viranomaiset ovat jatkuvasti ponnistelleet yhteisön oikeuden asianmukaiseksi soveltamiseksi.

40. Komissio väittää tältä osin vastauskirjelmässään, että tällaisten seminaarien järjestäminen on luonnollisesti myönteinen toimenpide mutta että sillä ei voida missään tapauksessa korvata virallisia toimenpiteitä, joita toimivaltaisten kansallisten viranomaisten olisi pitänyt toteuttaa eläinkuljettajille myönnettävien lupien osalta.

b) Tutkittavaksi ottaminen

41. Komissio vetoaa eläinkuljettajien tunnistamista ja lupia koskevan kanneperusteensa yhteydessä direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan i ja ii alakohdan rikkomiseen. Se väittää kanteessa, että vastaava velvoite on asetettu asetuksen N:o 1/2005 6 artiklan 1 kohdassa ja 13 artiklan 3 ja 4 kohdassa. Seuraavassa pyrin siis selvittämään, pitääkö tämä komission väite paikkansa.

i) Eläinkuljettajien tunnistaminen

42. Direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan i alakohdassa säädetään, että toimivaltaisen viranomaisen on pidettävä kirjaa kaikista eläinkuljettajista niin, että se voi tunnistaa eläinkuljettajat nopeasti etenkin silloin, kun asetuksen vaatimuksia ei noudateta. Komission mielestä asetuksen N:o 1/2005 13 artiklan 3 ja 4 kohta vastaavat tätä artiklaa. Asetuksen N:o 1/2005 13 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaisen viranomaisen on pidettävä kirjaa luvista niin[19], että se voi tunnistaa eläinkuljettajat nopeasti etenkin silloin, kun tämän asetuksen vaatimuksia ei noudateta. Mielestäni on mahdollista todeta, että asetuksen N:o 1/2005 13 artiklan 3 kohdassa säädetty velvoite on sama kuin direktiivin

19 – Asetuksen N:o 1/2005 13 artiklan 3 kohdassa täsmennetään lisäksi, että kyseessä ovat tämän asetuksen 10 artiklan 1 kohdassa tai 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut luvat. Kyseisen asetuksen 10 artiklan 1 kohdassa vahvistetaan eläinkuljettajan lupaa koskevat vaatimukset, kun puolestaan 11 artiklan 1 kohdassa vahvistetaan pitkiä kuljetuksia suorittavan eläinkuljettajan lupaa koskevat vaatimukset.

91/628 5 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan i alakohdassa säädetty velvoite. Molemmissa artikloissa asetetun velvoitteen tarkoituksena on sellaisen eläinkuljettajaluettelon laatiminen, joka mahdollistaa eläinkuljettajan nopean tunnistamisen, jos tämä ei noudata direktiivin tai asetuksen säännöksiä. Tästä syystä komission kanteessaan esittämä viittaus asetuksen N:o 1/2005 13 artiklan 3 kohtaan on tutkittava.

43. Katson, että on sitä vastoin tehtävä erilainen päätelmä asetuksen N:o 1/2005 13 artiklan 4 kohdan osalta. Tästä artiklasta ilmenee toimivaltaisen viranomaisen velvollisuus kirjata luvat sähköiseen tietokantaan. [20] Lupien kirjaamista sähköiseen tietokantaan koskeva velvoite on uusi velvoite, josta ei säädetty direktiivissä 91/628. Tästä syystä katson, että komission viittausta asetuksen N:o 1/2005 13 artiklan 4 kohtaan ei voida tutkia.

20 – Asetuksen N:o 1/2005 13 artiklan 4 kohdassa säädetään lisäksi, että eläinkuljettajan nimi ja lupanumero on oltava yleisesti saatavilla luvan voimassaolon ajan. Jollei yksityisyyden suojaa koskevista yhteisön ja/tai kansallisista säännöistä muuta johdu, jäsenvaltioiden on sallittava yleinen pääsy muihin eläinkuljettajien lupia koskeviin tietoihin. Tietokantaan on sisällytettävä myös tiedot 26 artiklan 4 kohdan c alakohdassa ja 26 artiklan 6 kohdassa tarkoitetuista tiedoksiannetuista päätöksistä.

ii) Eläinkuljettajien luvat

44. Direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan ii alakohdan mukaan jokaisen eläinkuljettajan on oltava sijoittautumisjäsenvaltionsa toimivaltaisen viranomaisen hyväksymä, tai jos on kyse kolmanteen maahan sijoittautuneesta yrityksestä, jonkin jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymä, jos kuljetusyrityksestä vastaava henkilö on kirjallisesti sitoutunut noudattamaan voimassa olevan eläinlääkintälainsäädännön vaatimuksia. Komissio pitää tämän artiklan vastineena asetuksen N:o 1/2005 6 artiklan 1 kohtaa, josta seuraa, että eläinkuljettajina saavat toimia vain ne, joille toimivaltainen viranomainen on antanut 10 artiklan 1 kohdan tai pitkien kuljetusten osalta 11 artiklan 1 kohdan mukaisen luvan, ja että luvasta on voitava esittää jäljennös toimivaltaiselle viranomaiselle, kun eläimiä kuljetetaan.

45. Molemmista artikloista – direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan ii alakohdasta ja asetuksen N:o 1/2005 6 artiklan 1 kohdasta – seuraa

kieltämättä velvoite, jonka mukaan jokaisella eläinkuljettajalla on oltava toimivaltaisen viranomaisen antama lupa. On kuitenkin korostettava, että sen lisäksi, että asetuksen N:o 1/2005 6 artiklan 1 kohdassa edellytetään jokaiselta eläinkuljettajalta lupaa, siinä säädetään myös, että luvan on oltava tämän asetuksen 10 artiklan 1 kohdan tai 11 artiklan 1 kohdan mukainen. Asetuksen N:o 1/2005 10 artiklan 1 kohdassa vahvistetaan eläinkuljettajan lupaa koskevat edellytykset, [21] kun puolestaan 11 artiklan 1 kohdassa vahvistetaan pitkiä kuljetuksia suorittavan eläinkuljettajan lupaa koskevat edellytykset. [22] On korostettava, että direktiivissä 91/628 ei vahvisteta vastaavanlaisia yksityiskohtaisia edellytyksiä eläinkuljettajan luvan antamiselle. Koska asetuksesta N:o 1/2005 johtuvat velvoitteet ovat yksityiskohtaisempia kuin direktiivistä 91/628 johtuvat velvoitteet, komissio ei voi mielestäni viitata kanteessaan asetuksen N:o 1/2005 6 artiklan 1 kohtaan. Komission kanteessa asetuksen N:o 1/2005 6 artiklan 1 kohtaan tehtyä viittausta ei siis mielestäni voida tutkia.

c) Oikeudellinen arviointi

46. Väite- ja todistustaakan prosessuaalisesta jakautumisesta on todettava, että EY 226 artiklaan perustuvassa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevassa menettelyssä komission on näytettävä toteen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen. [23] Kyseessä olevan jäsenvaltion tehtävänä on sitä vastoin kiistää aineellisesti ja yksityiskohtaisesti komission esittämät tiedot ja niistä aiheutuvat seuraukset. [24] Komissio vetoaa eläinkuljettajien tunnistamista ja lupia koskevan kanneperusteensa tueksi selvityksiin, joita komission yksikkö teki tarkastuksen nro 7273/2004 (tarkastuskertomuksen 5.3 ja 6.3 kohta) ja tarkastuksen nro 8042/2006 (tarkastuskertomuksen 5.3 ja 6.3 kohta) yhteydessä; tästä syystä on selvitettävä, ovatko komission yksikön kyseisten tarkastusten aikana toteamat ja komission kanteessaan mainitsemat tosiseikat omiaan osoittamaan nyt käsiteltävän kanneperusteen perusteltavuuden.

21 – Asetuksen N:o 1/2005 10 artiklan 1 kohdassa säädetään, että toimivaltainen viranomainen antaa eläinkuljettajalle luvan sillä edellytyksellä, että hakija on sijoittautunut siihen jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan sijoittautunut hakija on edustettuna siinä jäsenvaltiossa, jossa lupaa haetaan, että hakija on osoittanut, että sen käytössä oleva henkilökunta, laitteet ja toimintamenettelyt ovat riittävät ja että hakija ei ole syyllistynyt yhteisön ja/tai kansallisen eläinsuojelulainsäädännön vakaviin rikkomuksiin hakemuspäivää edeltävänä kolmena vuonna; tätä säännöstä ei sovelleta, jos hakija osoittaa toimivaltaista viranomaista tyydyttävällä tavalla, että se on toteuttanut kaikki tarvittavat toimenpiteet uusien rikkomusten estämiseksi.

22 – Asetuksen N:o 1/2005 11 artiklan 1 kohdassa säädetään, että toimivaltainen viranomainen antaa hakemuksesta luvan pitkiä kuljetuksia suorittavalle eläinkuljettajalle sillä edellytyksellä, että hakija noudattaa 10 artiklan 1 kohdan säännöksiä ja hakija on toimittanut voimassa olevat todistukset kuljettajien ja hoitajien pätevyydestä, voimassa olevat hyväksymistodistukset kaikkien maantiekuljetusvälineiden osalta, joita aiotaan käyttää pitkiin kuljetuksiin, tiedot menettelyistä, joiden avulla eläinkuljettajat voivat jäljittää ja pitää kirjaa vastuullaan olevien maantieajoneuvojen liikkeistä ja saada koska tahansa yhteyden kyseisiin kuljettajiin pitkien kuljetusten aikana, sekä valmiussuunnitelmat hätätilanteita varten.

23 – Ks. esim. asia C-157/94, komissio v. Alankomaat, tuomio 23.10.1997 (Kok., s. I-5699, 59 kohta); asia C-147/00, komissio v. Ranska, tuomio 15.3.2001 (Kok., s. I-2387, 27 kohta); edellä alaviitteessä 11 mainittu asia komissio v. Irlanti, tuomion 41 kohta; asia C-490/04, komissio v. Saksa, tuomio 18.7.2007 (Kok., s. I-6095, 48 kohta) ja asia C-189/07, komissio v. Espanja, tuomio 22.12.2008 (82 kohta).
Ks. oikeuskirjallisuudessa komission todistustaakasta esim. Cremer, W., teoksessa Calliess, C. ja Ruffert, M. (toim.), *EUV/EGV. Das Verfassungsrecht der Europäischen Union mit Europäischer Grundrechtecharta*. Kommentar, 3. painos, Beck, München 2007, s. 1991, 33 kohta, joka väittää, että kanne on perusteltu, jos komission esittämät tosiseikat ovat oikeita ja jos näistä tosiseikoista ilmenee vastaajana olevasta jäsenvaltiosta johtuva yhteisön oikeuden rikkominen; komission on osoitettava tällaisten tosiseikkojen olemassaolo. Eberhard, G. ja Riedl, E., teoksessa Mayer, H. (toim.), *Kommentar zu EU- und EG-Vertrag*, Manz, Wien, 2005, 226 artiklaa koskeva huomautus, 76 kohta, huomauttavat, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komissiolla on todistustaakka yhteisön oikeuden rikkomisesta.

24 – Ks. tästä esim. asia 272/86, komissio v. Kreikka, tuomio 22.9.1988 (Kok., s. 4875, 21 kohta); asia C-119/04, komissio v. Italia, tuomio 18.7.2006 (Kok., s. I-6885, 41 kohta) ja asia C-82/06, komissio v. Italia, tuomio 14.6.2007 (Kok., s. I-83, 35 kohta); ks. myös asiassa C-265/06, komissio v. Portugali, 13.12.2007 antamani ratkaisuehdotus (Kok., s. I-2245, 35 kohta).

i) Eläinkuljettajien tunnistaminen

47. Tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 5.3 kohdasta ilmenee, että Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriö kehotti toimivaltaisia paikallisviranomaisia toimittamaan luettelot eläinkuljettajista, joilla oli lupa. [25] Kyseisestä tarkastuskertomuksesta ilmenee, että ministeriön tasolla oli käytettävissä kaikki eläintenkuljettajat kattava luettelo, joka oli päivitettävänä. Kertomuksesta ilmenee lisäksi, että nämä luettelot olivat saatavilla kaikkien tarkastettujen toimivaltaisten paikallisviranomaisten tiloissa.

48. Tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditusta tarkastuskertomuksesta ilmenee lisäksi, että ajoneuvojen kuljetuspinta-alaa koskevia tietoja, joita Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriö oli pyytänyt, ei ollut saatavissa jokaisen eläinkuljettajan osalta: Serresin hallintoalueella nämä tiedot puuttuivat kaikkien eläinkuljettajien osalta, Kilkisin hallintoalueella ne puuttuivat yhdeltä eläinkuljettajalta kolmesta ja Messinian hallintoalueella molemmilta nautaeläinten suurilta kuljettajilta.

25 – Mainitusta kertomuksen kohdasta ilmenee myös, että Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriö kehotti toimivaltaisia paikallisviranomaisia toimittamaan kyseiset luettelot 20.6.2005 mennessä. Kertomuksen jatkosta, jossa todetaan, että kyseiset luettelot olivat saatavilla, ei kuitenkaan ilmene selvästi, noudattivatko toimivaltaiset paikalliset viranomaiset tätä velvoitettaan vai eivät.

49. Tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 6.3 kohdassa korostetaan myös, että Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriön ehdottamat toimenpiteet oli pantu täytäntöön vain osittain ja epätäydellisesti. Eläinkuljettajien luettelot olivat todellakin saatavilla, mutta niitä ei ollut aina päivitetty eikä niihin aina sisältynyt kaikkia tietoja, esimerkiksi tietoja kuljetuspinta-alasta tai kirjallisesta vakuutuksesta, jossa asianomainen olisi sitoutunut täyttämään direktiivin 91/628 mukaiset velvoitteensa.

50. Tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 5.3 ja 6.3 kohdassa mainitut seikat ovat useista syistä mielestäni riittämättömät osoittamaan, että Helleenien tasavalta olisi laiminlyönyt oman velvoitteensa taata mahdollisuus eläinkuljettajien nopeaan tunnistamiseen.

51. Ensinnäkin edellä esitetyistä seikoista ilmenee, että eläinkuljettajien luettelot olivat saatavilla joko Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriössä tai komission yksikön tarkastajien tarkastamien toimivaltaisten paikallisviranomaisten tiloissa.

52. Toiseksi komission väitteistä, joiden mukaan eläinkuljettajien luetteloita ei ollut päivitetty, on todettava – kuten Kreikan

hallituskin on todennut vastineessaan [26] ja vastauskirjelmässään [27] – että nämä väitteet ovat varsin epätäsmällisiä. Komissio nojautuu tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 6.3 kohtaan sisältyviin yleisluonteisiin väittämiin, joiden mukaan esimerkiksi eläinkuljettajien luetteloita ”ei ollut aina päivitetty” eikä ”niihin aina sisältynyt kaikkia tietoja”, ilman että se esittäisi konkreettisia ja täsmällisiä seikkoja yksilöidäkseen, kuinka monessa tapauksessa näitä luetteloita ei ollut päivitetty. [28]

53. Kolmanneksi väitteestä, jonka mukaan eläinkuljettajien luettelot ovat puutteellisia, koska niihin ei sisälly tietoja kuljetuspinta-alasta, on todettava, että direktiivistä 91/628 tai asetuksesta N:o 1/2005 ei ilmene velvollisuutta sisällyttää tällaiset tiedot eläinkuljettajien rekisteriin. Kirjallinen ilmoitus, jolla kuljetusyrityksestä vastaava henkilö kirjallisesti sitoutuu noudattamaan voimassa olevan eläinlääkintälainsäädännön vaatimuksia, on direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan ii alakohdan mukaan tarpeellinen vain, jos on kyse kolmanteen maahan sijoittautuneesta yrityksestä, joka on jonkin jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymä; tässä artiklassa ei sen sijaan aseteta velvoitetta, jonka mukaan tällainen kirjallinen ilmoitus pitäisi liittää eläinkuljettajien luetteloon. Myöskään asetuksessa N:o 1/2005 ei ole mitään erillistä säännöstä velvoitteesta ilmoittaa kuljetuspinta-alaa koskevat tiedot.

54. Neljänneksi silloin kun komissio väittää, että yhteisön oikeudesta johtuvan velvoitteen noudattamatta jättäminen perustuu hallinnolliseen käytäntöön, sen on osoitettava, että tämä käytäntö on tietyssä määrin vakiintunut ja yleinen. [29] Komission on siis osoitettava, että jäsenvaltion viranomaiset ovat kehittäneet vakiintuneen ja pitkäkestoisen käytännön, joka on ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa. Nyt käsiteltävässä asiassa esitetyistä todisteista ei kuitenkaan ilmene toistuvan ja jatkuvan käytännön olemassaoloa; komission esittämissä todisteissa viitataan vuoden 2006 selvityksiin eikä selvityksiin, jotka kattaisivat pidemmän ajanjakson, jonka aikana vakiintunut käytäntö olisi muodostunut.

55. Se kanneperusteen osa, joka koskee eläinkuljettajien tunnistamista ja jonka yhteydessä komissio väittää, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan i alakohdasta ja asetuksen N:o 1/2005

26 – Ks. Kreikan hallituksen vastineen 8 kohta.

27 – Ks. Kreikan hallituksen vastauskirjelmän 8 kohta.

28 – Todettakoon tästä, että kun yhteisöjen tuomioistuin toteaa yhteisön oikeudesta johtuvan velvoitteen noudattamatta jättämisen tietyn jäsenvaltion hallinnollisen käytännön perusteella, se nojautuu varsin konkreettisiin seikkoihin vahvistaessaan, missä tapauksissa käytännöillä on rikottu yhteisön oikeussääntöjä; ks. esim. asia C-502/03, komissio v. Kreikka, tuomio 6.10.2005 (8 kohta) ja asia C-423/05, komissio v. Ranska, tuomio 29.3.2007 (Kok., s. I-47, 12 kohta).

29 – Ks. vastaavasti edellä alaviitteessä 11 mainitut asia komissio v. Saksa, tuomio 29.4.2007, 42 kohta; asia komissio v. Irlanti, tuomion 28 kohta ja komissio v. Saksa, tuomio 27.4.2006, 50 kohta sekä alaviitteessä 12 mainitut asia komissio v. Belgia, tuomion 29 kohta ja asia komissio v. Italia, tuomion 21 kohta.

13 artiklan 3 kohdasta johtuvia velvoitteitaan, on siis mielestäni hylättävä perusteettomana.

ii) Eläinkuljettajien luvat

56. Tarkastuksesta nro 7273/2004 laaditun tarkastuskertomuksen 5.3 kohdasta ilmenee, että toimivaltaiset viranomaiset olivat vuonna 2004 tavanneet eläinkuljettajia, joilla ei ollut lupaa tai joiden lupa ei ollut enää voimassa. Kyseisen tarkastuskertomuksen 6.3 kohdasta ilmenee lisäksi, että jonkinlaista edistystä on tapahtunut sen varmistamiseksi, että eläinkuljettajilla olisi lupa, mutta lainsäädäntöä, jolla järjestelmää olisi pitänyt parantaa, ei ole annettu, toisin kuin alun perin oli ajateltu. Tarkastuskertomuksen kyseisestä kohdasta ilmenee lisäksi, että velvollisuus tutkia kuljetusajat pitkien kuljetusten yhteydessä on laiminlyöty kolmessa neljästä tarkastetusta hallintoalueesta.

57. Tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 5.3 kohdasta ilmenee, että Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriö kehotti lupajärjestelmän kehittämiseksi toimivaltaisia paikallisviranomaisia ilmoittamaan kirjallisesti kaikille eläinkuljettajille siitä, että ne olisivat vastuussa oman lupansa voimassaoloajan pidentämisestä, että niiden oli pyydettävä sen pidentämistä viimeistään kuukautta ennen sen voimassaolon päättymistä ja että niiden pitäisi ilmoittaa kaikista kuljettajia tai kuljetusajoneuvoja koskevista muutoksista. Kertomuksessa todetaan, että 49 toimivaltaista paikallisviranomaista 54:stä vastasi, että eläinkuljettajille oli ilmoitettu heidän velvoitteistaan; myös jokaisella komission yksikön tarkastajien tarkastamalla hallintoalueella toimivaltaiset viranomaiset lähettivät nämä tiedot. Kyseisestä tarkastuskertomuksen kohdasta ilmenee vielä, että Lakonian hallintoalueella eläinkuljettajia, joiden luvan voimassaoloaika oli päättynyt, kehotettiin yleisesti asiaa koskevalla ilmoituksella pyytämään lupansa voimassaoloajan pidentämistä, mutta jokaiselle yksittäiselle eläinkuljettajalle ei lähetetty erillistä ilmoitusta.

58. Tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 5.3 kohdassa todetaan myös, että Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriölle ei ole ilmoitettu yhtäkään eläinkuljettajien lupia koskevaa rikkomusta. Lakonian hallintoalueella eläinkuljettajalle annettiin lupa, vaikka tämä ei ollut antanut direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettua kirjallista ilmoitusta; jotkut toimivaltaisten paikallisviranomaisten edustajat totesivat, että kolmansista maista tulevilla eläinkuljettajilla oli lupia, jotka eivät olleet voimassa, mutta että kyseiset luvat eivät olleet Kreikan toimivaltaisten viranomaisten antamia.

59. Tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 6.3 kohdasta ilmenee, että Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriön ehdottamat toimenpiteet pantiin täytäntöön vain osittain ja puutteellisesti. Siinä viitataan myös siihen, että kyseinen ministeriö ei ole varmistanut sitä, että kolmansista maista tulevilla eläinkuljettajilla olisi direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettu voimassa oleva lupa.

60. Edellä esitetyt seikat eivät mielestäni riitä osoittamaan oikeaksi komission väitettä, jonka mukaan Helleenien tasavalta ei olisi noudattanut direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan ii alakohdasta johtuvia velvoitteitaan eläinkuljettajien lupien osalta.

61. Tarkastuksesta nro 7273/2004 laaditun tarkastuskertomuksen 5.3 kohdassa todetaan kyllä, että toimivaltaiset viranomaiset ovat tavanneet eläinkuljettajia, joilla ei ole ollut lupaa tai joiden lupa ei ole ollut enää voimassa, mutta tässä kertomuksessa ei täsmennetä sitä, montako eläinkuljettajaa on tarkastettu ja millä tai kuinka monella hallintoalueella, eikä sitä, monellako tarkastetuista eläinkuljettajista ei ollut lupaa tai lupa ei ollut enää voimassa. Komissio väittää kanteessaan tosiasiallisesti, että kyseessä ei ollut ”yksittäistapaus”, [30] kuten Kreikan hallitus on väittänyt, vaan pikemminkin ”merkittävä määrä erityistapauksia”, [31] mutta se ei täsmennä, kuinka monta tällaista tapausta on ollut tai kuinka monella prosentilla tarkastetuista eläinkuljettajista ei ole ollut lupaa tai lupa ei ole ollut enää voimassa. Myös kyseisen kertomuksen 6.3 kohdassa esitetyt väitteet ovat mielestäni liian yleisluonteisia, jotta ne voisivat osoittaa komission väitteet oikeiksi; myöskään tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditusta tarkastuskertomuksesta ei ilmene selvästi, kuinka monella eläinkuljettajalla ei ollut voimassa olevaa lupaa tai lupa ei ollut enää voimassa. Päinvastoin Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriölle ei ole ilmoitettu yhtäkään eläinkuljettajien lupiin liittyvää rikkomusta, ja tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditussa tarkastuskertomuksessa mainitaan vain joitakin yksittäisiä rikkomustapauksia.

62. Edellä mainitut selvitykset eivät voi mielestäni missään tapauksessa osoittaa sellaisen vakiintuneen ja yleisen hallinnollisen käytännön olemassaoloa, jolla Kreikan viranomaiset olisivat laiminlyöneet yhteisön oikeudesta johtuvat velvoitteensa.

63. Tästä syystä katson, että eläinkuljettajien lupia koskeva kanneperusteen osa, jossa komissio väittää, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan ii alakohdasta johtuvia velvoitteitaan, on hylättävä perusteettomana.

d) Tutkimuksen tulos

64. Eläinkuljettajien tunnistamista ja lupia koskeva kanneperuste, jonka yhteydessä komissio väittää, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan i alakohdasta ja ii alakohdasta sekä asetuksen N:o 1/2005 13 artiklan 3 kohdasta johtuvia velvoitteitaan, on hylättävä perusteettomana.

30 – Ks. vastineen 7 kohta.
31 – Ks. kanteen 43 kohta.

3. Reittisuunnitelmien tarkastamista koskeva kanneperuste

a) Asianosaisten lausumat

65. Komissio arvostelee Helleenien tasavaltaa siitä, että se ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä varmistaakseen sen, että toimivaltaiset viranomaiset tekevät eläinkuljetuksiin liittyvien reittisuunnitelmien pakolliset tarkastukset. Komissio väittää, että Helleenien tasavalta ei näin ollen ole noudattanut direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan b alakohdasta ja 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan d alakohdan i alakohdan ensimmäisestä luetelmakohdasta, 8 artiklan ensimmäisen kohdan b ja d alakohdasta sekä 9 artiklasta johtuvia velvoitteitaan. Komissio vetoaa lisäksi asetuksen N:o 1/2005 5 artiklan 4 kohdasta ja 15 artiklan 1 kohdasta johtuvien velvoitteiden noudattamatta jättämiseen.

66. Komissio korostaa, että komission yksikön tarkastajat totesivat sääntöjenvastaisuuksia tietyissä reittisuunnitelmissa tarkastusten nro 9002/2003 (tarkastuskertomuksen 5.4.2 kohta), nro 7273/2004 (tarkastuskertomuksen 5.3 ja 6.4 kohta) ja nro 8042/2006 (tarkastuskertomuksen 5.4.2 ja 6.4 kohta) yhteydessä. Tällaisia sääntöjenvastaisuuksia havaittiin erityisesti siinä, että suurimmassa osassa tarkastetuista reittisuunnitelmista kuljetuksen kesto oli liian pitkä, ja ne liittyivät eläimiin, joita oli kuljetettu muista valtioista ja jotka oli tarkoitettu teurastettaviksi Helleenien tasavallassa.

67. Kreikan hallitus väittää, että vuonna 2003 otettiin käyttöön yleiskirjeellä asianmukainen reittisuunnitelmiin sisältyvien tietojen tarkastusjärjestelmä. Lisäksi kyseinen hallitus väittää, että siinä tapauksessa, että muiden jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset ovat laatineet reittisuunnitelmat, Kreikan viranomaiset eivät voi selvittää näissä suunnitelmissa olevia tietoja eikä seikkoja, jotka muiden jäsenvaltioiden toimivaltaiset ovat ottaneet huomioon. Kreikan hallituksen mielestä Kreikan viranomaiset voivat tarkastaa ainoastaan näiden reittisuunnitelmien noudattamisen.

68. Komissio vastaa tähän Kreikan hallituksen väitteeseen, että reittisuunnitelman tarkoituksena on varmistaa direktiivin 91/628 säännösten noudattaminen. Sen mielestä valvonta ei voi koskea vain suunnitelman olemassaolon tarkastusta tai siihen sisältyvien tietojen tarkastusta, vaan se edellyttää pikemminkin sen selvittämistä, että eläimet kuljetetaan eläinten suojelusta kuljetuksen aikana annetun yhteisön lainsäädännön mukaisesti. Komissio lisää, että tämä väite on sopusoinnussa myös direktiivin 91/628 9 artiklan 1 kohdan kanssa, sillä siinä säädetään toimenpiteistä, jotka on toteutettava, jos kuljetuksen aikana todetaan, että tutkittavan direktiivin säännöksiä ei ole noudatettu. Komissio katsoo siis, että selvästikään pelkkä reittisuunnitelmissa mainittujen seikkojen tarkastaminen ei riitä täyttämään direktiivistä 91/628 johtuvia velvoitteita. Komissio toteaa Kreikan hallituksen väitteestä, jonka mukaan vuonna 2003 olisi otettu yleiskirjeellä käyttöön asianmukainen järjestelmä reittisuunnitelmiin sisältyvien tietojen tarkastamiseksi, että komission yksikön tarkastajat ovat todenneet erityisten selvitysten yhteydessä, että

näitä tarkastuksia ei ole tehty tyydyttävällä tavalla.

b) Tutkittavaksi ottaminen

69. Komissio vetoaa reittisuunnitelmien tarkastuksia koskevan kanneperusteensa yhteydessä siihen, että direktiivin 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan b alakohdasta, 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan d alakohdan i alakohdan ensimmäisestä luetelmakohdasta, 8 artiklan ensimmäisen kohdan b ja d alakohdasta sekä 9 artiklasta johtuvia velvoitteita ei ole noudatettu. Komissio väittää lisäksi, että näitä mainittuja artikloja vastaavista asetuksen N:o 1/2005 5 artiklan 4 kohdasta ja 15 artiklan 1 kohdasta johtuvia velvoitteita ei ole noudatettu.

70. Direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan b alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kuljettaja laatii joko jäsenvaltioiden välisessä kaupassa liikkuvien tai kolmansiin maihin vietävien eläinten kuljetukselle, joka kestää kauemmin kuin kahdeksan tuntia, reittisuunnitelman, joka on matkan aikana terveystodistuksen liitteenä ja jossa lisäksi täsmennetään mahdolliset pysähdys- ja siirtopaikat. Reittisuunnitelma laaditaan direktiivin liitteessä olevan VIII luvun mallin mukaan. Kyseisessä luvussa säädetään yksityiskohtaisesti reittisuunnitelman sisällöstä, ja suunnitelmaan on sisällyttävä kuljettajaa, kuljetusajoneuvoa, eläinlajia ja eläinten määrää, lähtö- ja saapumispaikkaa, reittiä ja kuljetuksen arvioitua kestoa koskevat tiedot, terveystodistuksen tai saateasiakirjan numerot, lähtöpaikan eläinlääkärin leima, tullialueelta poistumispaikan toimivaltaisen viranomaisen leima, lähtöpäivä ja -aika, saapumispäivä ja -aika, kuljetuksesta matkan aikana vastaavan henkilön nimi ja allekirjoitus sekä pysähdys- tai siirtopaikkoja koskevat tiedot. Direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan d alakohdan i alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kuljettaja varmistaa, että reittisuunnitelman alkuperäiskappale on asianmukaisten henkilöiden asianmukaisena ajankohtana asianmukaisesti laatima ja täydentämä.

71. Komissio mainitsee direktiivin 91/628 säännöksiä vastaavana oikeussääntönä, jossa säädetään eläintenkuljettajan velvoitteesta laatia reittisuunnitelmia, asetuksen N:o 1/2005 5 artiklan 4 kohdan. Kyseisessä artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden välisten sekä kolmansista maista ja kolmansiin maihin suoritettavien, kotieläiminä pidettävien muiden kuin rekisteröityjen hevoseläinten sekä nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläinten pitkien kuljetusten osalta eläinkuljettajien ja järjestäjien on noudatettava liitteessä II annettuja reittisuunnitelmaa koskevia säännöksiä. Asetuksen N:o 1/2005 liitteessä II olevasta 2 kohdasta ilmenee, että reittisuunnitelma koostuu seuraavista osista: suunnittelu, lähtöpaikka, määräpaikka, eläinkuljettajan ilmoitus ja malli epätavallisten tapahtumien ilmoittamiseksi. Asetuksen N:o 1/2005 liitteessä II säädetään yksityiskohtaisesti erityisissä jaksoissa reittisuunnitelman yksittäisten osien sisällöstä.

72. Direktiivin 91/628 säännöksissä edellytetään siis sitä, että eläinkuljettaja laatii *reittisuunnitelman,* ja asetuksen N:o 1/2005 sään-

nöksissä asetetaan tälle sama *reittisuunnitelman* laatimista koskeva velvoite. Kun näitä kahta säännöstä verrataan keskenään, ilmenee, että direktiivissä 91/628 tarkoitettu *reittisuunnitelma* vastaa suureksi osaksi asetuksessa N:o 1/2005 tarkoitetun reittisuunnitelman 1 osaa, jossa viitataan matkan suunniteluun. Asetuksessa N:o 1/2005 tarkoitetun reittisuunnitelman muihin osiin sisältyy sitä vastoin yksityiskohtaisempia tietoja kuin direktiivissä 91/628 tarkoitettuun reittisuunnitelmaan. Siten esimerkiksi reittisuunnitelman 2 osa, jossa viitataan lähtöpaikkaan, sisältää lähtöpaikan eläinten haltijan nimen ja osoitteen, reittisuunnitelman 3 osa, jossa viitataan määräpaikkaan, sisältää tietoja määräpaikan eläinten haltijasta tai virallisesta eläinlääkäristä sekä tietoja tehdyistä tarkastuksista, 4 osa sisältää eläinkuljettajan erillisen ilmoituksen ja 5 osa puolestaan sisältää erityisen mallin epätavallisten tapahtumien ilmoittamista varten. Täysin muodollisesta näkökulmasta katsoen pitää tietenkin paikkansa, että velvollisuus täyttää direktiivissä 91/628 tarkoitettu reittisuunnitelma vastaa asetuksessa N:o 1/2005 tarkoitetun reittisuunnitelman 1 osan laatimista koskevaa velvollisuutta, mutta on otettava huomioon, että jälkimmäinen reittisuunnitelma on loppujen lopuksi kokonaisuus ja että eläinkuljettaja ei täytä vielä pelkästään sen 1 osan täyttämisellä omia asetuksen N:o 1/2005 5 artiklan 4 kohdasta johtuvia velvoitteitaan, joihin komissio viittaa. Katson siis, että komission viittausta asetuksen N:o 1/2005 5 artiklan 4 kohdasta johtuvien velvoitteiden noudattamatta jättämiseen ei voida tutkia reittisuunnitelmia koskeviin tarkastuksiin liittyvän kanneperusteen yhteydessä.

73. Komissio viittaa tämän kanneperusteensa yhteydessä myös direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan b ja d alakohtaan. Kyseisen artiklan mukaan jäsenvaltioiden on valvottava, että toimivaltaiset viranomaiset valvovat tämän direktiivin vaatimusten noudattamista tarkastamalla ketään syrjimättömällä tavalla kuljetusajoneuvoja ja eläimiä, kun ne saapuvat määräpaikkaansa (b alakohta), ja mukana seuraavissa asiakirjoissa olevia merkintöjä (d alakohta). Komission mielestä tämän artiklan vastine voisi olla asetuksen N:o 1/2005 15 artiklan 1 kohta, jonka mukaan toimivaltaisen viranomaisen on suoritettava pitkän kuljetuksen eri vaiheissa asianmukaisia satunnaisia tai kohdennettuja tarkastuksia sen varmistamiseksi, että ilmoitetut kuljetusajat ovat realistisia, kuljetusmatka on tämän asetuksen mukainen ja erityisesti että matka- ja lepoajat ovat olleet liitteessä I olevassa V luvussa asetettujen rajoitusten mukaiset.

74. Valvontavelvollisuudesta voidaan todeta, että asetuksen N:o 1/2005 15 artiklan 1 kohdasta johtuva velvoite ei vastaa täysin direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan b ja d alakohdasta johtuvaa velvoitetta. Kun direktiivistä 91/628 johtuvat velvoitteet koskevat kuljetusvälineiden ja eläinten tarkastusta sekä yleisesti mukana seuraavissa kirjoissa annettujen tietojen tarkastusta, asetuksessa N:o 1/2005 tarkoitetut velvoitteet koskevat matka-aikojen ja lepojaksojen valvontaa sekä yleisesti sitä, että matka on asetuksen mukainen. Lisäksi asetuksen N:o 1/2005 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valvontavelvollisuus liittyy ainoastaan tarkastuksiin pitkien kuljetusten yhteydessä, kun taas direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäinen kohta ei koske ainoastaan pitkien kuljetusten valvontaa. Toinen ero näiden artiklojen välillä on siinä, että asetuksen N:o 1/2005 15 artiklan 1 kohdan perusteella toimivaltainen viran-

omainen tekee pitkän kuljetuksen *eri vaiheissa* satunnaisia tai kohdennettuja tarkastuksia, kun taas direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa viitataan yksinomaan kuljetusajoneuvojen ja eläinten tarkastuksiin, *kun ne saapuvat määräpaikkaansa.* [32] Katson siis, että komission viittausta asetuksen N:o 1/2005 15 artiklan 1 kohtaan ei voida ottaa tutkittavaksi.

c) Oikeudellinen arviointi

75. Direktiivin 91/628 9 artiklassa säädetään, miten pitää menetellä, jos todetaan, että kyseisen direktiivin säännöksiä ei ole noudatettu. Kyseisen artiklan 1 kohdassa säädetään, että jos kuljetuksen aikana todetaan, että tämän direktiivin säännöksiä ei noudateta tai ei ole noudatettu, sen paikan toimivaltainen viranomainen, jossa tämä todetaan, vaatii kuljetusajoneuvosta vastaavaa henkilöä toteuttamaan toimivaltaisen viranomaisen välttämättöminä pitämät toimenpiteet kuljetettavien eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Nämä toimenpiteet voivat olla tilanteen mukaan seuraavia: a) matkanteko keskeytetään ja eläimet palautetaan lähtöpaikkaan suorinta reittiä, mikäli tällainen toimenpide ei aiheuta eläimille kohtuuttomia kärsimyksiä; b) eläimiä säilytetään asianmukaisesti ja niitä hoidetaan sopivalla tavalla, kunnes ongelmaan löydetään ratkaisu; c) eläimet teurastetaan aiheuttamatta niille tarpeettomia kärsimyksiä. [33] Direktiivin 91/628 9 artiklan muihin kohtiin sisältyy lisäksi säännöksiä siitä, mitä seurauksia aiheutuu, jos kuljetuksesta vastaava henkilö ei noudata toimivaltaisten viranomaisten määräyksiä, sekä säännöksiä menettelystä kansallisissa viranomaisissa. Komissio ei viittaa tämän velvoitteen osalta mihinkään asetuksen N:o 1/2005 säännökseen.

76. Komissio viittaa reittisuunnitelmien tarkastusta koskevan kanneperusteensa tueksi ennen kaikkea tarkastuksesta nro 9002/2003 laaditun tarkastuskertomuksen 5.4.2 kohtaan, josta ilmenee, että asiakirjoihin, jotka seurasivat eläimiä kuljetuksen aikana Helleenien tasavallan alueella, ei sisältynyt tietoja lähtöhetkestä. Edellä mainitusta kohdasta ilmenee lisäksi, että komission yksikön tarkastajat havaitsivat sääntöjenvastaisuuksia myös joissakin asiakirjoissa, jotka toimivaltaiset kansalliset viranomaiset olivat jo tutkineet. Terveystodistusten ja reittisuunnitelmien jäljennökset, jotka seurasivat Espanjasta, Ranskasta ja Alankomaista tulleita eläimiä, jotka oli tarkoitettu teurastettaviksi Helleenien tasavallassa, olivat näet epätäsmällisiä ja niistä puuttui joitakin tärkeitä tietoja.

32 – Direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohtaan sisältyy kyllä velvoite tarkastaa kuljetusajoneuvoja ja eläimiä *maantiekuljetusten aikana*, mutta komissio viittaa tämän kanneperusteensa yhteydessä yksinomaan kyseisen direktiivin 8 artiklan ensimmäisen kohdan b ja d alakohtaan. Ks. komission kanteen 49 kohta.

33 – Direktiivin 91/628 9 artiklan 1 kohdassa säädetään lisäksi, että tällaisten eläinten ruhojen toimituspaikasta ja käytöstä säädetään direktiivissä 64/433/ETY (terveyttä koskevista ongelmista yhteisön sisäisessä tuoreen lihan kaupassa 26.6.1964 annettu neuvoston direktiivi 64/433/ETY, EYVL 121, s. 2012). Kyseisen artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa säädetään lisäksi, että toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava toisen alakohdan nojalla toteutetut toimenpiteet Animo-verkon välityksellä 17 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen vahvistettavien, myös rahoitusta koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaan.

Suurimmassa osassa reittisuunnitelmia ilmoitetut matka-ajat olivat epäjohdonmukaisia ja mahdottomia. Reittisuunnitelmaan ei ollut merkitty lepotaukoa (Etelä-Italiassa sijaitsevan väliaseman ja Helleenien tasavallassa sijaitsevan lopullisen määräpaikan välillä).

77. Komissio viittaa lisäksi tarkastuksesta nro 7273/2004 laaditun tarkastuskertomuksen 5.4 kohtaan, [34] josta ilmenee, että maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriö pyysi tiettyjen hallintoalueiden toimivaltaisia viranomaisia esittämään tarkastusohjelman vuodelle 2003; ainoastaan kuusi hallintoaluetta 54:stä eli 11,1 prosenttia hallintoalueista esitti tällaisen ohjelman. Tästä kohdasta ilmenee lisäksi, että Fthiotidan hallintoalueella tarkastettiin vuoden 2003 toisella neljänneksellä 92 prosenttia kuljetuksista määräpaikassa, kun puolestaan kyseisen vuoden kolmannella neljänneksellä tarkastettiin 83 prosenttia. Karditsan hallintoalueella tehtiin tarkastuksia lähtöpaikassa, kun puolestaan Larisan hallintoalueella jokaisen vuosineljänneksen aikana tehtiin kolmesta viiteen ennalta ilmoittamatonta tarkastusta teurastamoissa, mutta niihin ei sisällytetty pitkien kuljetusten tarkastuksia. Trikalan hallintoalueella tehtiin rahdin tarkastuksia pitkien kuljetusten jälkeen. Tästä kohdasta ilmenee lisäksi, että kansalliset viranomaiset tarkastivat vuonna 2003 yhteensä 6 808 ajoneuvoa ja totesivat kolme rikkomusta sekä 24 sääntöjenvastaisuutta mukana olleissa asiakirjoissa. Komission yksiköt havaitsivat tarkastustensa aikana joitakin muitakin sääntöjenvastaisuuksia, jotka olivat jääneet toimivaltaisilta kansallisilta viranomaisilta huomaamatta. [35]

78. Tarkastuksesta nro 7273/2004 laaditun tarkastuskertomuksen 6.4 kohdassa viitataan sitä vastoin siihen, että suurin osa hallintoalueista ei ole esittänyt tarkastussuunnitelmaa ja että tarkastetuilla hallintoalueilla ei ollut selvyyttä yksityiskohdista ja yleisemmin reittisuunnitelmien tarkastamisen tarpeellisuudesta. [36]

79. Komissio viittaa lisäksi tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 5.4.2 ja 6.4 kohtaan. Kyseisen kertomuksen 5.4.2 kohdasta ilmenee, että Kilkisin hallintoalueen toimivaltainen kansallinen viranomainen täsmensi, että se ei ollut tarkastanut reittisuunnitelmia lainkaan. Messinian, Lakonian, Thesprotian ja Ilian hallintoalueilla tarkastusten suorittamiseen toimivaltaiset kansalliset viranomaiset eivät olleet havainneet, että joissain reittisuunnitelmissa oli ilmoitettu liian pitkiä kuljetusaikoja tai että niihin sisältyi sääntöjenvastaisuuksia. Thesprotian hallintoalueella toimivaltaiset paikallisviranomaiset pitivät reittisuunnitelmat itsellään eivätkä palauttaneet niitä eläinkuljettajalle, jonka olisi pitänyt palauttaa

34 – Komissio ei viittaa kanteessaan nimenomaisesti tarkastusta nro 7273/2004 koskevan tarkastuskertomuksen tähän kohtaan, mutta mainitsen sen sisällön siltä osin kuin sillä on merkitystä tämän kanneperusteen yhteydessä.

35 – Esim. Larissan hallintoalueella useista reittisuunnitelmista ilmeni liian pitkä matkan kesto tai Fthiotidan hallintoalueella reittisuunnitelmista puuttui joitakin merkityksellisiä tietoja.

36 – Komissio viittaa lisäksi tarkastuksesta nro 7273/2004 laaditun tarkastuskertomuksen 5.3 kohtaan, josta sen mielestä ilmenee, että reittisuunnitelmia oli tarkastettu vain yhdessä neljästä tutkitusta hallintoalueesta eli Fthiotidan hallintoalueella. Kyseisestä tarkastuskertomuksen kohdasta ei kuitenkaan ilmene se, mitä komissio on väittänyt, vaan pikemminkin se, että Fthiotidan hallintoalueella on tarkastettu eläinkuljettajien antamia valaehtoisia vakuutuksia, jotka ovat liittyneet heidän tavanomaiseen reittiinsä; kyseisestä kohdasta ei sitä vastoin ilmene, että tämä olisi ollut ainoa hallintoalue, jossa on tarkastettu reittisuunnitelmia.

ne lähtöpaikan toimivaltaiselle viranomaiselle. Patrasin hallintoalueella toimivaltaiset kansalliset viranomaiset tarkastivat reittisuunnitelmat vain satamaan saakka mutta eivät matkan loppuosan osalta määräpaikkaan saakka; toimivaltaiset kansalliset viranomaiset eivät siten huomanneet, että matka-ajat olivat useissa Lesbosin ja Chiosin saarille suuntautuneissa kuljetuksissa sallittua pidemmät. Tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 6.4 kohdassa todetaan lisäksi, että myöskään toimivaltaiset paikallisviranomaiset, jotka laativat reittisuunnitelmia koskevan tarkastusohjelman, eivät olleet saavuttaneet asetettuja tavoitteita, koska ne perustuivat yleisesti teurastamoissa tehtyihin tarkastuksiin, ja toisinaan tehtiin tarkastuksia, jotka eivät olleet erityisen hyödyllisiä.

80. Säännöksistä, joihin komissio viittaa tämän kanneperusteensa yhteydessä, ilmenee, että se katsoo, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut viittä eri velvoitettaan:

– velvoite huolehtia siitä, että eläinkuljettajilla on reittisuunnitelma (direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan b alakohta)

– velvoite huolehtia siitä, että eläinkuljettajien reittisuunnitelmat ovat säännönmukaiset ja asianmukaisesti täytetyt (direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan d alakohdan i alakohdan ensimmäinen luetelmakohta)

– velvoite tarkastaa kuljetusajoneuvoja ja eläimiä, kun ne saapuvat määräpaikkaansa (direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohta)

– velvoite tarkastaa mukana seuraavissa asiakirjoissa olevia merkintöjä (direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan d alakohta)

– velvoite toteuttaa toimenpiteitä sääntöjenvastaisuuksia havaittaessa (direktiivin 91/628 9 artikla).

81. Komission esittämistä todisteista ei ole mielestäni mahdollista päätellä, että Helleenien tasavalta ei olisi noudattanut velvoitettaan huolehtia siitä, että eläinkuljettajilla on reittisuunnitelma (direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan b alakohta). Mistään tarkastuksesta laaditusta tarkastuskertomuksesta ei ilmene, että eläinkuljettajilla *ei olisi ollut* reittisuunnitelmia. Siksi se kanneperusteen osa, jossa komissio väittää, että direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan b alakohdassa tarkoitettua velvoitetta ei olisi noudatettu, on hylättävä perusteettomana.

82. Velvoite huolehtia siitä, että eläinkuljettajien reittisuunnitelmat ovat säännösten

mukaiset ja asianmukaisesti täytetyt (direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan d alakohdan i alakohdan ensimmäinen luetelmakohta), merkitsee sitä, että on välttämätöntä, että reittisuunnitelmiin sisältyvät kaikki tarvittavat tiedot ja että nämä tiedot ovat oikeita ja johdonmukaisia (esimerkiksi edellytetään, että matka-ajat eivät ole liian pitkiä). Tämän velvoitteen noudattamatta jättämisestä on todettava, että vaikka komissio on esittänyt todisteita, joista ilmenee, että näistä reittisuunnitelmista on löydetty joitain virheitä, nämä todisteet eivät kuitenkaan mielestäni ole riittävän täsmällisiä osoittamaan, että Kreikan viranomaiset olisivat jatkuvasti ja yleisesti jättäneet noudattamatta velvoitteitaan. Komission yksikön tarkastajat ovat esimerkiksi löytäneet sääntöjenvastaisuuksia ”joistakin asiakirjoista”; matka-ajat olivat ”suuressa osassa reittisuunnitelmia” epäjohdonmukaisia ja epätodennäköisiä; ”useissa kuljetuksissa” kuljetusaika oli sallittua pidempi. Ei ole epäilystäkään siitä, että Helleenien tasavallassa on tapahtunut joitakin sääntöjenvastaisuuksia reittisuunnitelmien osalta, mutta komission esittämien todisteiden perusteella ei ole selvää, kuinka suuressa prosenttiosuudessa tarkastetuista tapauksista on ilmennyt tällaisia sääntöjenvastaisuuksia. Komissio ei ole mielestäni esittänyt riittävän täsmällisiä todisteita osoittaakseen, että Helleenien tasavalta ei olisi noudattanut velvoitettaan varmistaa reittisuunnitelmien asianmukaisuus. Se kanneperusteen osa, jossa komissio väittää, että direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan d alakohdan i alakohdan ensimmäisestä luetelmakohdasta johtuvaa velvoitetta ei ole noudatettu, on siten mielestäni hylättävä perusteettomana.

83. Komissio ei ole mielestäni esittänyt mitään näyttöä velvoitteen tarkastaa kuljetusajoneuvoja ja eläimiä, kun ne saapuvat määräpaikkaansa (direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohta) noudattamatta jättämisestä. Mainituissa tarkastuskertomuksissa ei ole yhtään kohtaa, jossa todettaisiin nimenomaisesti, että kuljetusajoneuvoja ei olisi tarkastettu *määräpaikassa.* Sitä vastoin esitetyistä todisteista ilmenee tieto,[37] jonka mukaan Fthiotidan hallintoalueella tarkastettiin vuoden 2003 toisella neljänneksellä 92 prosenttia ja kolmannella 83 prosenttia kuormista määräpaikassa. Se kanneperusteen osa, jossa komissio väittää, että direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdasta johtuvaa velvoitetta ei olisi noudatettu, on siis hylättävä perusteettomana.

84. Myös se kanneperusteen osa, jossa komissio väittää, että mukana seuraavissa asiakirjoissa olevien merkintöjen tarkastamista koskevaa velvoitetta ei olisi noudatettu (direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan d alakohta), on mielestäni perusteeton. Vaikka toimivaltaiset kansalliset viranomaiset eivät ole tietyillä hallintoalueilla esittäneet vuonna 2003 minkäänlaista tarkastusohjelmaa, tarkastuksesta nro 7273/2004 laaditun tarkastuskertomuksen 5.4 kohdasta kuitenkin ilmenee, että komission yksikön tarkastamilla hallintoalueilla tällaisia tarkastuksia oli kuitenkin tehty. Toimivaltaiset kansalliset viranomaiset eivät todellakaan ole joissain tapauksissa havainneet olemassa olevia sääntöjenvastaisuuksia, mutta ne ovat joka tapauksessa tehneet tarkastuksia; esimerkiksi vuoden 2003 osalta ilmenee selvästi tieto, jonka mukaan tehtiin 6 808 tarkastusta. Katson siis, että se kanneperusteen osa, jossa komissio väittää, että direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan d alakohdasta johtuvia velvoitteita ei olisi noudatettu, on hylättävä perusteettomana.

37 – Ks. edellä 77 kohta.

85. Komissio ei ole mielestäni esittänyt mitään todistetta siitä kanneperusteen osasta, joka koskee velvoitetta toteuttaa toimenpiteitä sääntöjenvastaisuustapauksissa (direktiivin 91/628 9 artikla). Jotta voitaisiin todeta kyseisestä artiklasta johtuvan velvoitteen noudattamatta jättäminen, olisi osoitettava, että Kreikan toimivaltaiset viranomaiset eivät ole menetelleet asianmukaisesti, kun ne ovat todenneet rikkomuksia. Komissio ei ole kuitenkaan esittänyt minkäänlaista näyttöä siitä, kuinka monessa tapauksessa ja millä hallintoalueilla toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ovat todenneet rikkomuksia mutta eivät ole tehneet asianmukaisia päätöksiä. Katson siis, että se kanneperusteen osa, jossa komissio väittää, että direktiivin 91/628 9 artiklasta johtuvia velvoitteita ei ole noudatettu, on hylättävä perusteettomana.

d) Tutkimuksen tulos

86. Katson, että se kanneperuste, joka koskee reittisuunnitelmien tarkastamista ja jossa komissio väittää, että direktiivin 91/628 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan b alakohdasta, 5 artiklan A kohdan 2 alakohdan d alakohdan i alakohdan ensimmäisestä luetelmakohdasta, 8 artiklan ensimmäisen kohdan b ja d alakohdasta ja 9 artiklasta johtuvia velvoitteita ei ole noudatettu, on hylättävä perusteettomana.

4. Kanneperuste, joka koskee pysähdyspaikkojen puuttumista satamista

a) Asianosaisten lausumat

87. Komissio katsoo, että Helleenien tasavalta on vastuussa siitä tarkastuksesta nro 9211/2003 (tarkastuskertomuksen 5.2.2 kohta) ja tarkastuksesta nro 8042/2006 (tarkastuskertomuksen 5.4.2 kohta) ilmenneestä seikasta, että kuljetusreittien satamissa tai niiden lähellä ei ollut pysähdyspaikkoja, joissa eläimet olisivat voineet levätä 12 tunnin ajan sen jälkeen, kun ne oli purettu ulos aluksesta merikuljetuksen keston ylitettyä 29 tuntia. Komissio viittaa tässä yhteydessä kanteensa perusteluissa direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 48 jakson 7 kohdan b alakohdasta [38] johtuvan velvoitteen tai asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevan V luvun 1.7 kohdan b alakohdasta johtuvan velvoitteen noudattamatta jättämiseen. Kanteensa vaatimuksissa se vaatii kuitenkin ainoastaan direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 48 jakson 7 kohdan b alakohdasta johtuvan velvoitteen noudattamatta jättämisen toteamista.

88. Komissio toteaa yhden sataman (Igoumenitsa) osalta, että oli olemassa tiloja, joita olisi voitu käyttää pysähdyspaikkoina, mutta niitä ei kuitenkaan voitu käyttää tähän tarkoitukseen, koska toimivaltaiset viranomaiset eivät olleet antaneet tähän lupaa. Komissio

38 – Ks. direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 48 jakson 7 kohdan b alakohdan asianmukaisesta viittaustavasta edellä alaviite 5.

väittää, että Kreikan hallitus on tietenkin todennut perusteltuun lausuntoon antamassaan vastauksessa toteuttaneensa tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen pysähdyspaikkojen tarjoamisen näissä satamissa, mutta komission mielestä Kreikan hallitus ei ole esittänyt mitään näyttöä tämän väitteensä tueksi.

89. Kreikan hallitus väittää, että komissio ei ole esittänyt mitään konkreettista esimerkkiä kahden yhteisön sataman välisestä merikuljetuksesta, joka voisi kestää yli 29 tuntia. Se väittää, että direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 48 jakson 7 kohdan b alakohdassa ei velvoiteta jäsenvaltioita varmistamaan pysähdyspaikkojen olemassaoloa satamissa, vaan sen mielestä kyseisessä määräyksessä velvoitetaan eläinkuljettajat määräämään reittisuunnitelmissaan – jotka sisältävät myös merikuljetuksen – lepojaksoista asianmukaisissa pysähdyspaikoissa. Kreikan hallitus toteaa lisäksi, että käytännössä mikään kuljetus minkä tahansa kreikkalaisen sataman ja yhteisön sataman välillä ei ylitä 29:ää tuntia. Kreikan hallitus huomauttaa tässä yhteydessä, että kuljetuksen kesto Italian Barin sataman ja Kreikan tärkeimmän transitsataman eli Igoumenitsan sataman välillä ei ylitä 10–11:tä tuntia, ja kuljetus Barin sataman ja Patrasin sataman välillä ei puolestaan ylitä 15:tä tuntia.

90. Komissio kiistää vastauskirjelmässään Kreikan hallituksen väitteen. Se huomauttaa, että direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 48 jakson 7 kohdan b alakohdan sanamuodosta ilmenee selvästi, että jäsenvaltiot ovat velvollisia varmistamaan pysähdyspaikkojen tarjoamisen satamissa tai niiden lähellä. Komissio katsoo lisäksi, että Kreikan hallituksen väite, jonka mukaan mikään kuljetus tietyn kreikkalaisen sataman ja jonkin toisen yhteisön sataman välillä ei ylittäisi 29:ää tuntia, ei pidä paikkaansa.

b) Tutkittavaksi ottaminen

91. Komissio viittaa kanteensa perusteluissa pysähdyspaikkojen puuttumista koskevan kanneperusteensa yhteydessä direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 48 jakson 7 kohdan b alakohdasta johtuvien velvoitteiden tai asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevan V luvun 1.7 kohdan b alakohdasta johtuvien velvoitteiden noudattamatta jättämiseen. On kuitenkin todettava, että komissio viittaa näistä molemmista säännöksistä johtuvien velvoitteiden noudattamatta jättämiseen vain kanteensa perusteluissa, mutta vetoaa sen vaatimuksissa ainoastaan direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 48 jakson 7 kohdan b alakohdasta johtuvien velvoitteiden noudattamatta jättämiseen, ei asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevan V luvun 1.7 kohdan b alakohdasta johtuvien velvoitteiden noudattamatta jättämiseen.

92. Direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 48 jakson 7 kohdan b alakohdassa säädetään, että kun kyseessä on merikuljetus yhteisön alueella sijaitsevien kahden paikan välillä suoraan ja säännöllisesti liikennöidyllä linjalla, siten että kuljetusajoneuvot lastataan laivoihin eläimiä siirtämättä, eläimille on varattava 12 tunnin lepoaika sen jälkeen, kun

ne on päästetty kuljetusajoneuvosta pois määräsatamassa tai sen lähellä, paitsi jos merimatkan kesto on niin lyhyt, että se voidaan sisällyttää tämän 48 jakson 2–4 kohdan yleissuunnitelmaan.

93. Asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevan V luvun 1.7 kohdan b alakohdassa säädetään sen sijaan, että kun kyseessä on merikuljetus yhteisön alueella sijaitsevien kahden maantieteellisen paikan välillä säännöllisesti liikennöityä ja suoraa yhteyttä käyttäen siten, että kuljetusvälineet lastataan alukseen eläimiä kuormasta purkamatta, eläimille on varattava 12 tunnin lepojakso aluksesta poistumisen jälkeen määräsatamassa tai sen lähellä, paitsi jos kuljetusmatka-aika meritse on niin lyhyt, että se voidaan sisällyttää kyseisen V luvun 1.2–1.4 kohdan mukaiseen yleissuunnitelmaan.

94. Näiden kahden oikeussäännön vertailusta ilmenee, että niihin sisältyy sama eläinten 12 tunnin lepoaikaa koskeva velvoite, kun kyseessä on merikuljetus suoraan ja säännöllisesti liikennöidyllä linjalla ja kun kuljetusajoneuvot lastataan aluksiin eläimiä kuormasta purkamatta.[39] Tästä syystä komission viittaus asetuksen N:o 1/2005 liitteessä I olevan V luvun 1.7 kohdan b alakohtaan voitaisiin lähtökohtaisesti ottaa tutkittavaksi. Komissio ei kuitenkaan esitä kanteessaan vaatimusta siitä, että pitäisi todeta asetuksen N:o 1/2005 liitteessä olevasta kyseisestä kohdasta johtuvan velvoitteen noudattamatta jättäminen. Komissio on myös selventänyt istunnossa, että direktiivin 91/628 säännökset ovat riittäviä nyt käsiteltävän asian kohteena olevien velvoitteiden noudattamatta jättämisen toteamiseksi ja että se viittaa asetuksen N:o 1/2005 säännöksiin ainoastaan osoittaakseen oikeaksi väitteen, jonka mukaan Helleenien tasavallan velvoitteiden noudattamatta jättäminen on ollut pysyvää. Näin ollen tutkin tämän kanneperusteen yhteydessä ainoastaan sen, onko Helleenien tasavalta jättänyt noudattamatta direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 48 jakson 7 kohdan b alakohdasta johtuvia velvoitteitaan.

c) Oikeudellinen arviointi

95. Pysähdyspaikkojen satamista puuttumista koskevan kanneperusteen tutkimisen yhteydessä on aluksi selvitettävä, mitä velvoitteita jäsenvaltiolle johtuu direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 48 jakson 7 kohdan b alakohdasta.

96. Aluksi on todettava, että vaikka kyseisessä säännöksessä ei todeta selvästi, että jäsenvaltiot olisivat velvollisia varmistamaan pysähdyspaikkojen tarjoamisen eläimiä varten satamissa, tällainen velvollisuus johtuu kuitenkin mielestäni vaatimuksesta, jonka mukaan eläimille on varattava 12 tunnin lepoaika sen jälkeen, kun ne on purettu kuormasta määräsatamassa tai sen lähellä. En voi mielestäni yhtyä Kreikan hallituksen väitteeseen, jonka mukaan kyseisistä säännöksistä ilmenisi ainoastaan eläinkuljettajia koskeva velvoite varata reittisuunnitelmiinsa – jotka sisältävät myös merikuljetuksen – lepojaksot asianmu-

39 – [Alaviite, joka koskee vain tämän ratkaisuehdotuksen sloveeninkielistä versiota.]

kaisissa pysähdyspaikoissa. Jos kuljetusajat eivät kuulu direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 2–4 kohdassa tarkoitettuihin aikoihin, [40] eläinten on voitava levätä satamissa eikä jossain muualla matkan aikana.

97. Korostettakoon toiseksi, että komission väite, jonka mukaan pysähdyspaikat ovat välttämättömiä, jos kuljetus ylittää 29 tuntia, on virheellinen. Direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 2–4 kohdasta ilmenee, että kuljetusta varten sallitut enimmäisajat ovat erilaisia ja riippuvat eläinten kuljetukseen käytettävän ajoneuvon varustuksesta sekä kuljetettavasta eläinlajista. [41] Kotieläiminä pidettävien kavioeläinten ja kotieläiminä pidettävien nautojen, lampaiden, vuohien ja sikojen kuljetusajat eivät lähtökohtaisesti saa ylittää *kahdeksaa tuntia*. [42] Tätä matkan enimmäisaikaa voidaan pidentää, jos kuljetuksessa käytettävät ajoneuvot täyttävät tietyt vaatimukset, esimerkiksi silloin kun niissä on riittävästi aluspehmikkeitä, asianmukainen määrä rehua ja vettä, tuuletus tai liikuteltavia väliseiniä erillisten osastojen tekemiseksi. [43] Vaikka ajoneuvot täyttävät nämä vaatimukset, vieroittamattomien eläinten pisin mahdollinen kuljetusaika on *yhdeksän tuntia*, minkä jälkeen niiden on saatava levätä vähintään tunti, jolloin matkaa voidaan jatkaa vielä *toiset yhdeksän tuntia*. Sikojen ja kotieläiminä pidettävien kavioeläinten kuljetuksen enimmäispituus on *24 tuntia*. [44] Kaikkia muita eläinlajeja voidaan kuljettaa *14 tunnin ajan*, minkä jälkeen niiden on saatava levätä tunti, jonka aikana ne juotetaan ja tarvittaessa syötetään, jolloin matkaa voidaan jatkaa *toiset 14 tuntia*. [45]

98. Tämän ratkaisuehdotuksen 97 kohdassa esitetyn perusteella on ilmeistä, että joissain tapauksissa eläinten on saatava levätä myös lyhyemmän merikuljetuksen jälkeen, ja myös tällaisissa tapauksissa on välttämätöntä varmistaa pysähdyspaikkojen tarjonta satamissa. [46] Tästäkään syystä ei ole mahdollista yhtyä Kreikan hallituksen väitteeseen, jonka mukaan pysähdyspaikat eivät ole välttämättömiä, koska kuljetus minkä tahansa Kreikan sataman ja yhteisön sataman välillä ei voi kestää yli 29:ää tuntia.

99. Korostettakoon lisäksi, että kun komissio väittää, että on välttämätöntä varmistaa pysähdyspaikkojen tarjonta satamissa ja

40 – Ks. tästä yksityiskohtaisemmin jäljempänä 97 kohta.

41 – Ks. oikeuskirjallisuudessa eläinkuljetusten enimmäiskestosta Radford, M., "Animal passions, animal welfare and European policy making", teoksessa Craig, P. ja Harlow, C. (toim.), *Lawmaking in the European Union*, Kluwer Law International, London, 1998, s. 424, joka väittää, että valtiot suhtautuivat tähän kysymykseen direktiivin 91/628 antamishetkellä varsin eri tavoin.

42 – Ks. direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 2 kohta.

43 – Ks. tarkemmin säännöksistä, jotka koskevat lisävaatimuksia, jotka ajoneuvojen on täytettävä, direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 3 kohta.

44 – Ks. direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 4 kohdan b ja c alakohta.

45 – Ks. direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 4 kohdan d alakohta.

46 – Käytännössä pitäisi ottaa huomioon myös se, että toisinaan on vaikea taata lepojaksoa erityisesti silloin, kun yksittäistä eläinlajia koskeva pisin sallittu kuljetusaika on ylittymässä; jos esimerkiksi sikojen merikuljetus kestää 23 tuntia ja niiden purkaminen kuormasta kestää puoli tuntia, on varmistettava eläinten lepo sataman lähellä. Lisäksi on otettava huomioon, kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut asiassa C-300/05, ZVK, 23.11.2006 antamassaan tuomiossa (Kok., s. I-11169), että kuljetus sisältää lastaamisen ja kuormasta purkamisen; näin ollen kuljetuksen kokonaisaika pitenee.

niiden lähellä, kun kuljetuksen kesto ylittää 29 tuntia, se ottaa väistämättä huomioon kaikkien muiden eläinlajien, joita ei ole mainittu nimeltä, kuljetuksen keston eikä erityissäännöksiä, jotka koskevat vieroittamattomien eläinten tai sikojen ja kotieläiminä pidettävien kavioeläinten kuljetusaikoja, sillä niiden osalta kuljetuksen kesto lasketaan kaavan ”14 + 1 + 14” (14 tuntia kuljetusta + 1 tunti lepoa + 14 tuntia kuljetusta) mukaan. Tällainen laskelma on kuitenkin virheellinen, kuten ilmenee yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Interboves antamasta tuomiosta. [47] Yhteisöjen tuomioistuin on todennut siinä yhteydessä, että käytännössä ei ole täysin mahdollista noudattaa tunnin lepoaikaa merellä, koska se edellyttäisi, että alus laskisi laituriin 14:n merellä vietetyn tunnin jälkeen ainakin yhdeksi tunniksi ennen kuin se lähtisi jälleen liikkeelle uudeksi 14 tunnin jaksoksi. [48] Tästä syystä yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että tällaisessa tapauksessa merikuljetuksen enimmäisaika on *28 tuntia*. [49]

100. Komissio vetoaa nyt käsiteltävässä asiassa pysähdyspaikkojen puuttumista koskevan kanneperusteensa tueksi tarkastuksesta nro 9211/2003 laaditun tarkastuskertomuksen 5.2.2 kohtaan ja tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 5.4.2 kohtaan.

101. Tarkastuksesta nro 9211/2003 laaditun tarkastuskertomuksen 5.2.2 kohdasta ilmenee, että Kreikan satamissa ei ole pysähdyspaikkoja eläimiä varten. Toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ovat pyrkineet perustelemaan tätä sillä, että merimatka voidaan lukea sallittuun kokonaismatka-aikaan, mutta komission yksikön tarkastajat ovat todenneet, että tämä ei ole aina mahdollista. Joissain tapauksissa, joissa eläimiä kuljetetaan Etelä-Italiasta Helleenien tasavaltaan, merikuljetus on kestänyt pidempään kuin pisin sallittu kuljetusaika, joten eläimillä olisi pitänyt olla pysähdyspaikkoja.

102. Tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 5.4.2 kohdassa viitataan erityisesti siihen, että Patrasin ja Pireuksen satamissa ja niiden läheisyydessä ei ole pysähdyspaikkoja eläimiä varten. Igoumenitsan sataman lähistöllä on todellakin alue, jota voitaisiin käyttää kuljetettavien eläinten pysähdyspaikkana, mutta toimivaltaiset viranomaiset eivät ole antaneet lupaa sen käyttämiseen tähän tarkoitukseen.

103. Edellä mainituista tarkastuskertomuksista ilmenee, että Helleenien tasavalta ei ole taannut missään satamassaan pysähdyspaikkoja eläimiä varten, joten pysähdyspaikkojen puuttumista koskeva kanneperuste on mielestäni perusteltu.

47 – Asia C-277/06, Interboves, tuomio 9.10.2008.

48 – Ks. edellä alaviitteessä 47 mainittu asia Interboves, tuomion 30 kohta. Ks. myös julkisasiamies Mengozzin asiassa C-277/06, Interboves, 13.3.2008 antama ratkaisuehdotus (33 kohta), josta ilmenee, että tunnin lepojaksolla ei ole merikuljetuksen aikana mitään mieltä.

49 – Ks. edellä alaviitteessä 47 mainittu asia Interboves, tuomion 32 kohta.

d) Tutkimuksen tulos

104. Helleenien tasavalta ei ole mielestäni noudattanut direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 48 jakson 7 kohdan b alakohdasta johtuvia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä varmistaakseen pysähdyspaikkojen tarjoamisen eläimille satamissa tai niiden lähellä sen jälkeen, kun ne on purettu kuormasta.

106. Komissio huomauttaa erityisesti, että tietyillä Kreikan hallintoalueilla – Akhaia, Kilkis ja Serres – ei ole määrätty minkäänlaisista kuljetusajoneuvojen ja eläinten tarkastuksista joko henkilöstövajeen vuoksi tai sen vuoksi, että tällaisista tarkastuksista on jo määrätty Kreikan satamien osalta. Komissio muistuttaa, että pilottihanke, jossa suunniteltiin lisätarkastuksia, ei ole kattanut kaikkia alueita; se ei ole kattanut esimerkiksi Thessaliaa, jossa on todettu sääntöjenvastaisuuksia tarkastuksen nro 9211/2003 yhteydessä.

5. Kuljetusajoneuvojen ja eläinten riittämättömiä tarkastuksia koskeva kanneperuste

a) Asianosaisten lausumat

105. Komissio väittää, että tarkastuksista nro 9211/2003 (tarkastuskertomuksen 5.2.1 kohta), nro 7273/2004 (tarkastuskertomuksen 5.5 kohta) ja nro 8042/2006 (tarkastuskertomuksen 5.5 kohta) ilmenee, että Helleenien tasavalta ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä varmistaakseen kuljetusajoneuvojen ja eläinten tarkastukset siten, että estettäisiin eläinten maantiekuljetusten kielletyt muodot. Tällä perusteella komissio väittää, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 91/628 8 artiklasta eikä asetuksen N:o 1/2005 27 artiklan 1 kohdasta johtuvia velvoitteitaan.

107. Kreikan hallitus väittää, että direktiivin 91/628 8 artiklaa ja asetuksen N:o 1/2005 27 artiklaa on tulkittava siten, että jotta kyseessä voisi olla näiden säännösten rikkominen, on välttämätöntä osoittaa, että eläinten suojelua kuljetuksen aikana koskeva valvonta puuttuu kokonaan, ja että toimivaltaisten viranomaisten tehtävänä on vahvistaa tarkastuksia koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja tarkastuspaikka. Direktiivin 91/628 8 artiklassa säädetään näet erilaisista valvonnan muodoista, ei ainoastaan maantiekuljetusten valvonnasta, johon komissio viittaa. Kreikan hallitus katsoo, että pilottihankkeen täytäntöönpano, jonka yhteydessä tehtiin tarkastuksia tietyillä hallintoalueilla eri kokoonpanoissa, kuten myös seuraamusten määrääminen eläinkuljettajille sekä erilaisten keskinäistä avunantoa koskevien menettelyjen aloittaminen tiettyjen jäsenvaltioiden kanssa ovat omiaan osoittamaan sen, että Kreikan viranomaiset pyrkivät suorittamaan yhteisön säännöksissä edellytettyä valvontaa. Kreikan hallitus liittää todisteeksi edellä

esitetystä vastinekirjelmäänsä joitakin asiakirjoja, jotka osoittavat seuraamusten täytäntöönpanon sekä keskinäistä avunantoa koskevien menettelyjen aloittamisen. [50]

108. Komissio vastaa tähän väitteeseen, että ollakseen yhteisön säännösten mukaisia, kuljetusajoneuvojen ja eläinten tarkastukset on oltava johdonmukaisia, tyydyttäviä ja tehokkaita. Komission mielestä Kreikan viranomaisten suorittamat reittisuunnitelmien tarkastukset eivät ole olleet niin tehokkaita eivätkä johdonmukaisia, että niillä olisi voitu estää eläinten maantiekuljetusten kielletyt muodot.

b) Tutkittavaksi ottaminen

109. Komissio väittää kuljetusajoneuvojen ja eläinten riittämättömiä tarkastuksia koskevan kanneperusteensa yhteydessä, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 91/628 8 artiklasta ja asetuksen N:o 1/2005 27 artiklan 1 kohdasta johtuvia velvoitteitaan.

110. Direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on valvottava, että toimivaltaiset viranomaiset valvovat tämän direktiivin [51] vaatimusten noudattamista tarkastamalla ketään syrjimättömällä tavalla a) kuljetusajoneuvoja ja eläimiä maantiekuljetusten aikana, b) kuljetusajoneuvoja ja eläimiä, kun ne saapuvat määräpaikkaansa, c) kuljetusajoneuvoja ja eläimiä markkinoilla, lähtöpaikoilla samoin kuin pysähdys- ja siirtopaikoilla ja d) mukana seuraavissa asiakirjoissa olevia merkintöjä. Kyseisen artiklan toisessa kohdassa täsmennetään, että näitä tarkastuksia täytyy tehdä riittävästä määrästä eläimiä, ja kolmannessa kohdassa, että toimivaltaisten viranomaisten on esitettävä komissiolle vuosiraportti tehdyistä tarkastuksista. Neljännessä kohdassa vahvistetaan, että tarkastuksia voidaan lisäksi tehdä eläinten kuljetuksen aikana, ja viidennestä kohdasta puolestaan ilmenee, että tämän artiklan määräykset eivät vaikuta tarkastuksiin, joita toimivaltaiset viranomaiset suorittavat soveltaessaan yleisesti jonkin jäsenvaltion lakeja.

111. Asetuksen N:o 1/2005 27 artiklan 1 kohdassa, joka on komission mielestä direktiivin 91/628 8 artiklan vastine, vahvistetaan sitä vastoin ensimmäisessä virkkeessä, että toimivaltaisten viranomaisten on tarkastettava, että asetuksen vaatimuksia on noudatettu, tekemällä syrjimättömällä tavalla eläinten, kuljetusvälineiden ja niihin liittyvien asiakirjojen tarkastuksia. Asetuksen N:o 1/2005 27 artiklan 1 kohdan toisessa virk-

50 – Kyseessä ovat seuraavat seuraamusten täytäntöönpanosta tehdyt päätökset: nro 1537, 17.3.2006, nro 2324, 19.4.2007, nro 5505, 24.9.2007, nro 1556, 23.8.2006, nro 16, 8.1.2007 ja nro 2961, 2.10.2006. Asiakirjat, jotka liittyvät keskinäistä avunantoa koskeviin menettelyihin muiden jäsenvaltioiden kanssa, ovat puolestaan seuraavat: nro 308252, 25.9.2006, nro 308313, 14.11.2006, nro 261133, 7.3.2007, nro 304840, 12.6.2007, nro 304908, 24.7.2007 ja nro 304856, 25.6.2007.

51 – Kyseisessä artiklassa säädetään lisäksi, että toimivaltaiset viranomaiset noudattavat valvontaa suorittaessaan direktiivissä 90/425/ETY (eläinlääkärin- ja kotieläinjalostustarkastuksista yhteisön sisäisessä tiettyjen elävien eläinten ja tuotteiden kaupassa 26.6.1990 annettu neuvoston direktiivi 90/527/EY, EYVL L 224, s. 29) vahvistettuja periaatteita ja tarkastussääntöjä.

keessä säädetään, että tällaisia tarkastuksia on tehtävä riittävälle osuudelle kunakin vuonna kussakin jäsenvaltiossa kuljetettavista eläimistä. Kolmannessa virkkeessä säädetään, että tarkastusten osuutta on lisättävä, jos havaitaan, että asetuksen säännöksiä ei ole noudatettu. [52]

112. Näitä kahta säännöstä vertailtaessa ilmenee, että direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään yksityiskohtaisesti, missä on välttämätöntä tarkastaa kuljetusajoneuvoja ja eläimiä ketään syrjimättömällä tavalla: maantiekuljetusten aikana, määräpaikoissa, markkinoilla, lähtöpaikoilla samoin kuin pysähdys- ja siirtopaikoilla; siinä säädetään lisäksi, että toimivaltaisten viranomaisten on tarkastettava mukana seuraavissa asiakirjoissa olevia merkintöjä. Asetuksen N:o 1/2005 27 artiklan 1 kohdan ensimmäiseen virkkeeseen sisältyy sitä vastoin yleissääntö, jonka mukaan toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä syrjimättömällä tavalla eläinten, kuljetusvälineiden ja niihin liittyvien asiakirjojen tarkastuksia. Voidaan ehkä todellakin väittää, että näiden kahden artiklan sanamuotojen väliset erot eivät muuta toimivaltaisten viranomaisten velvoitteiden sisältöä ja että toimivaltaiset viranomaiset ovat molempien artiklojen perusteella velvollisia tekemään syrjimättömällä tavalla eläinten, kuljetusajoneuvojen ja mukana seuraavien asiakirjojen tarkastuksia. On kuitenkin korostettava, että asetuksen N:o 1/2005 27 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä annetaan toimivaltaisille viranomaisille enemmän harkintavaltaa päättää siitä, missä ja millä tavoin nämä tarkastukset tehdään. Direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetuista tarkastustyypeistä säädetään kumulatiivisesti, eikä toimivaltainen viranomainen voi oman arviointinsa perusteella päättää, minkätyyppisiä tarkastuksia tehdään ja mitkä jätetään tekemättä. Tästä syystä ei voida mielestäni väittää, että direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisestä kohdasta ja asetuksen N:o 1/2005 27 artiklan 1 kohdan ensimmäisestä virkkeestä johtuvat velvoitteet ovat täysin samat, joten komission viittausta asetuksen N:o 1/2005 27 artiklan 1 kohdan ensimmäiseen virkkeeseen ei voida tutkia.

113. Direktiivin 91/628 8 artiklan toinen kohta, jossa säädetään, että tarkastuksia täytyy tehdä riittävästä määrästä eläimiä, vastaa asetuksen N:o 1/2005 27 artiklan 1 kohdan toista virkettä, jonka mukaan tarkastuksia on tehtävä riittävälle osuudelle eläimistä, joten viittaus asetuksen N:o 1/2005 tähän artiklaan voidaan tutkia. Direktiivin 91/628 8 artiklan kolmannella, neljännellä ja viidennellä kohdalla ei sitä vastoin ole mitään vastinetta asetuksen N:o 1/2005 27 artiklan 1 kohdassa. [53]

52 – Kyseisessä artiklassa vahvistetaan lisäksi, että nämä osuudet määritetään asetuksen N:o 1/2005 31 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja menettelyjä noudattaen.

53 – Direktiivin 91/628 8 artiklan kolmannen kohdan vastine olisi voinut olla asetuksen N:o 1/2005 27 artiklan 2 kohta, mutta komissio ei ole viitannut siihen millään tavoin.

c) Oikeudellinen arviointi

114. Komissio viittaa tämän kanneperusteensa yhteydessä tarkastuksesta nro 9211/2003 laaditun tarkastuskertomuksen 5.2.1 kohdassa, tarkastuksesta nro 7273/2004 laaditun tarkastuskertomuksen 5.5 kohdassa ja tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 5.5 kohdassa esitettyihin selvityksiin.

115. Tarkastuksesta nro 9211/2003 laaditun tarkastuskertomuksen 5.2.1 kohdasta ilmenee, että Kreikan hallintoalueilla tehdään tarkastus vain satamissa ja rajanylityksen yhteydessä, mutta mitään tarkastuksia ei tehdä muualla matkan aikana. Toimivaltaiset viranomaiset eivät ole myöskään tehneet poliisin kanssa sopimusta maantietarkastuksista.

116. Tarkastuksesta nro 7273/2004 laaditun tarkastuskertomuksen 5.5 kohdasta ilmenee, että Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriön edustajien ja yleisestä järjestyksestä vastaavan ministeriön edustajien välillä järjestettiin tapaaminen, jonka tarkoituksena oli maanteillä tehtävien tarkastusten järjestäminen; tarkastuksia oli tarkoitus tehdä vasta sen jälkeen, kun myöhemmät hallinnolliset toimet olisi toteutettu.[54] Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriön edustaja on myöntänyt, että eläinten sääntöjenvastainen kuljettaminen on Kreikassa yhä laajalle levinnyt ongelma.

54 – Tarkastuksesta nro 7273/2004 laaditun tarkastuskertomuksen 5.5 kohdasta ei ilmene, mitä nämä toimet olisivat.

117. Tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 5.5 kohdasta ilmenee lisäksi, että Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriö antoi pilottihankkeen yhteydessä neljän hallintoalueen (Kilkis, Serres, Thesprotia, Akhaia) tehtäväksi maantietarkastusten järjestämisen poliisin avustuksella. Serresin hallintoalueen toimivaltaiset viranomaiset ilmoittivat tämän tehtävän osalta, että niillä ei ollut mitään aikomusta aloittaa tällaisia tarkastuksia, Kilkisin hallintoalueen toimivaltaiset viranomaiset ovat ilmoittaneet, että niillä ei ole käytettävissä henkilöstöä tällaisiin tarkastuksiin, Thesprotian hallintoalueella tällainen tarkastus sitä vastoin suunniteltiin järjestettäväksi kaksi kertaa, mutta niitä ei tehty poliisin muiden ennakoimattomien tehtävien vuoksi. Akhaian hallintoalueen toimivaltaiset viranomaiset ilmoittivat, että ne keskittävät tarkastukset Patrasin satamaan eivätkä tarvitse poliisin avunantoa, koska satamaviranomaiset pysäyttävät ajoneuvot.

118. Tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 5.5 kohdasta ilmenee lisäksi, että Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriö kehotti Kreikan kaikkia 54:ää hallintoaluetta toteuttamaan muita toimenpiteitä lainvastaisten kuljetusten estämiseksi. Tähän kehotukseen vastasi vain 21 hallintoaluetta, kun puolestaan 33 hallintoaluetta ei vastannut millään tavoin ministeriön kehotukseen. Seitsemästä komission yksikön tarkastamasta hallintoalueesta viisi ei ollut vastannut kehotukseen, kaksi – Karditsa ja Trikala – oli vastannut. Karditsan hallintoalueella neljälle eläinkuljettajalle oli määrätty sakko, ja niistä yhdelle oli määrätty seuraamus myös Trikalan hallintoalueella.

119. Nyt käsiteltävän kanneperusteen yhteydessä on tarpeen aluksi selventää, että vaikka komissio viittaa kanteessaan muodollisesti direktiivin 91/628 koko 8 artiklaan, se viittaa kuitenkin varsinaisesti vain kahteen nimenomaiseen rikkomukseen.

120. Yhtäältä – kuten Kreikan hallitus perustellusti väittää [55] – komissio esittää tämän kanneperusteensa yhteydessä näyttöä, jolla se pyrkii osoittamaan direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdasta johtuvien velvoitteiden eli kuljetusajoneuvojen ja eläinten tarkastuksia *maantie*kuljetusten aikana koskevien säännösten antamista koskevan velvoitteen noudattamatta jättämisen. Toisaalta se esittää kuitenkin todisteita, joilla se pyrkii osoittamaan, että Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriön vaatimia ”muita toimenpiteitä” [56] ei ole toteutettu.

121. Todisteista ei ilmene selvästi, mitä ovat nämä ”muut toimenpiteet”, joita olisi pitänyt toteuttaa, ja olisiko näitä toimenpiteitä pitänyt toteuttaa määräpaikoissa, lähtöpaikoissa vai pysähdyspaikoissa, tai onko kyseessä mukana seuraavissa asiakirjoissa ilmoitettujen tietojen tarkastaminen. Näiden todisteiden perusteella ei voida mielestäni todeta, mitä direktiivin 91/628 8 artiklasta johtuvia velvoitteitaan Helleenien tasavalta ei mahdollisesti ole noudattanut. Olen jo korostanut reittisuunnitelmien tarkastamista koskevan kanneperusteen yhteydessä, että komissio ei ole näyttänyt toteen, että Helleenien tasavalta ei olisi noudattanut direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan b ja d alakohdasta johtuvia velvoitteitaan. [57] On siis hylättävä se kanneperuste, joka koskee kuljetusajoneuvojen ja eläinten tarkastusten riittämättömyyttä, siltä osin kuin siinä viitataan ”muiden toimenpiteiden” toteuttamista koskevan velvoitteen noudattamatta jättämiseen. [58]

122. Keskityn siis tätä kanneperustetta koskevassa tutkimuksessani siihen, onko Helleenien tasavalta rikkonut direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohtaa.

123. Katson, että edellä esitettyjen tarkastuskertomuksista saatujen tietojen perusteella voitaisiin todeta, että kanneperuste, joka koskee kuljetusajoneuvojen ja eläinten riittämättömiä tarkastuksia, on perusteltu siltä osin kuin se koskee kuljetusajoneuvojen ja eläinten tarkastuksia *maantie*kuljetusten aikana. Edellä mainituista tarkastuskertomuksista ilmenee näet, että vuosina 2003–2006 kuljetusajoneuvoja ja eläimiä ei tarkas-

55 – Ks. Kreikan hallituksen vastineen 16 kohta.

56 – Ks. edellä 118 kohta.

57 – Ks. edellä 83 kohdasta siitä, että se kanneperusteen osa, jonka mukaan Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdasta johtuvia velvoitteitaan, on perusteeton; ks. puolestaan 84 kohdasta siitä, että se kanneperusteen osa, jonka mukaan Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan d alakohdasta johtuvia velvoitteitaan, on perusteeton.

58 – Lisättäköön tässä yhteydessä, että en yhdy Kreikan hallituksen väitteeseen, jonka mukaan direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan rikkomisen toteamiseksi on tarpeen näyttää toteen, että kuljetusajoneuvoja ja eläimiä ei ole tarkastettu lainkaan, ja jonka mukaan toimivaltaisilla viranomaisilla olisi täysi harkintavalta päättää tarkastuksia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ja tarkastuspaikasta. Direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan a–d alakohdassa tarkoitetut tarkastustyypit ovat kumulatiivisia eivätkä vaihtoehtoisia, joten vain yhden tyyppisten tarkastusten tekeminen merkitsee sitä, että jäsenvaltiot eivät ole noudattaneet kaikkia direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisestä kohdasta johtuvia velvoitteitaan.

tettu maantiekuljetusten aikana oikeastaan lainkaan. Tarkastuksia tehtiin vain satamissa ja rajanylitysten yhteydessä, mutta maanteillä tarkastuksia ei tehty juuri lainkaan.

124. Korostettakoon lisäksi, että maantiekuljetusten – jotka ovat yleisimmin käytetty eläinkuljetusten muoto – aikana tehtävät tarkastukset ovat erityisen tärkeitä sen vuoksi, että maantiekuljetus on lähtökohtaisesti eläimille väsyttävämpää kuin muuntyyppiset kuljetukset ja teurastettaviksi vietävien eläinten kuljetusolosuhteet ovat yleensä kaikkein heikoimmat. [59]

125. Todettakoon Kreikan hallituksen vastineessaan esittämistä todisteista, joista ilmenee yhtäältä, että seuraamuksia on määrätty Akhaian, Länsi-Attikan, Thesprotian ja Pellan hallintoalueilla, ja toisaalta, että Kreikan viranomaiset ovat aloittaneet erilaisia keskinäisen avunannon toimenpiteitä muiden jäsenvaltioiden kanssa, että kaikki toimenpiteet kahta lukuun ottamatta [60] on toteutettu perustellussa lausunnossa velvoitteiden noudattamiselle asetetun määräajan, eli ajankohdan 5.9.2006 jälkeen. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä. [61] Tästä syystä yhteisöjen tuomioistuin ei voi EY 226 artiklan nojalla nostetun kanteen yhteydessä ottaa huomioon jäsenvaltion toimenpiteitä, jotka on toteutettu perustellun lausunnon ja kanteen nostamisen välisenä aikana, vaan sen on tyydyttävä tutkimaan tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen korjaamiselle asetetun määräajan päättyessä. Helleenien tasavalta on esittänyt vain kaksi esimerkkiä seuraamusten soveltamisesta ennen tämän määräajan päättymistä [62] osoittaakseen noudattaneensa velvoitteitaan, mutta tämä ei ole mielestäni riittävää osoittamaan, että Helleenien tasavalta olisi noudattanut direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdasta johtuvia velvoitteitaan. [63]

d) Tutkimuksen tulos

126. Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 91/628 8 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdasta johtuvia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä varmistaakseen kuljetusajoneu-

59 – Ks. Wilkins, D. B. (toim.), *Animal Welfare in Europe. European Legislation and Concerns*, Kluwer Law International, London, Haag, Boston, 1997, s. 3 ja 4.

60 – Mainitut tapaukset ovat seuraavat: 1) direktiivin 91/628 rikkomisesta 17.3.2006 Akhaian hallintoalueella määrätty 2 935 euron suuruinen hallinnollinen seuraamus siitä, että ajoneuvo oli lastattu liian täyteen eikä eläimillä ollut riittävästi tilaa, jotta ne olisivat voineet matkustaa luonnollisessa asennossa ja 2) direktiivin 91/628 rikkomisesta 23.8.2006 määrätty 1 000 euron suuruinen hallinnollinen seuraamus siitä, että juottamisjärjestelmä oli nautaeläimille sopimaton ja että lampaiden juomalaite oli rikkinäinen.

61 – Ks. vastaavasti asia C-384/97, komissio v. Kreikka, tuomio 25.5.2000 (Kok., s. I-3823, 35 kohta); asia C-152/98, komissio v. Alankomaat, tuomio 10.5.2001 (Kok., s. I-3463, 21 kohta); asia C-423/00, komissio v. Belgia, tuomio 17.1.2002 (Kok., s. I-593, 14 kohta); asia C-350/02, komissio v. Alankomaat, tuomio 24.6.2004 (Kok., s. I-6213, 31 kohta); asia C-254/05, komissio v. Belgia, tuomio 7.6.2007 (Kok., s. I-4269, 39 kohta); asia C-152/05, komissio v. Saksa, tuomio 17.1.2008 (Kok., s. I-39, 15 kohta) ja asia C-265/06, komissio v. Portugali, tuomio 10.4.2008 (25 kohta).

62 – Ks. edellä alaviite 60.

63 – Helleenien tasavalta on väittänyt istunnossa, että rikkomukset on todellisuudessa todettu ennen perustellussa lausunnossa jäsenyysvelvoitteiden noudattamiselle asetetun määräajan päättymistä, mutta se ei ole esittänyt mitään näyttöä tukeakseen tätä väitettään, joten sitä ei voida mielestäni hyväksyä.

vojen ja eläinten tarkastusten suorittamisen maantiekuljetusten aikana. Muilta osin kuljetusajoneuvojen ja eläinten tarkastusten riittämättömyyttä koskeva kanneperuste on hylättävä perusteettomana.

6. Kanneperuste, joka koskee eläinten suojelemiseksi annettujen sääntöjen toistuvasta rikkomisesta määrättyjen seuraamusten riittämättömyyttä

a) Asianosaisten lausumat

127. Komissio väittää, että tarkastusten nro 9002/2003 (tarkastuskertomuksen 5.4.5 kohta), nro 9211/2003 (tarkastuskertomuksen 5.4 kohta), nro 7273/2004 (tarkastuskertomuksen 6.7 kohta) ja nro 8042/2006 (tarkastuskertomuksen 5.4.3 kohta) yhteydessä todettiin, että Helleenien tasavalta ei ollut toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä, jotta rikkojille määrättäisiin tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia eläinten suojeluun liittyvien oikeussääntöjen toistuvien tai vakavien rikkomisten perusteella. Komissio väittää tämän kanneperusteensa yhteydessä, että direktiivin 91/628 18 artiklan 2 kohtaa sekä asetuksen N:o 1/2005 25 artiklaa ja 26 artiklan 6 kohtaa on rikottu.

128. Kreikan hallitus katsoo, että komissio ei ole esittänyt mitään konkreettista tosiseikkaa väitteensä tueksi; se korostaa, että toimivaltaiset viranomaiset ovat määränneet rikkojille tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia, ja osoittaakseen tämän se on liittänyt kirjelmäänsä luettelon päätöksistä, joilla on määrätty hallinnollisia seuraamuksia. [64]

b) Tutkittavaksi ottaminen

129. Komissio vetoaa eläinten suojelua koskevien oikeussääntöjen toistuvista rikkomisista määrättyjen seuraamusten riittämättömyyttä koskevan kanneperusteensa yhteydessä direktiivin 91/628 18 artiklan 2 kohdan rikkomiseen. Se väittää, että tämän artiklan vastine olisi löydettävissä asetuksen N:o 1/2005 25 artiklasta ja erityisesti toistuvien rikkomusten osalta kyseisen asetuksen 26 artiklan 6 kohdasta.

130. Direktiivin 91/628 18 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on toteutettava, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muiden sanktioiden noudattamista, tarvittavat toimenpiteet direktiivin toistuvien rikkomusten tai eläimille vakavaa kärsimystä aiheuttavan rikkomuksen yhteydessä todettujen puutteiden korjaamiseksi, mukaan lukien 5 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitetun hyväk-

64 – Kreikan hallitus viittaa edellä alaviitteessä 50 mainittuihin seuraamuksista tehtyihin päätöksiin.

symisen keskeyttäminen ja peruuttaminen. Kyseisessä artiklassa vahvistetaan lisäksi, että jäsenvaltioiden on säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöään saattaessaan säädettävä toimenpiteistä, joita ne toteuttavat todettujen puutteiden korjaamiseksi.

131. Asetuksen N:o 1/2005 25 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on säädettävä asetuksen säännösten rikkomuksiin sovellettavia seuraamuksia koskevista säännöistä ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet niiden soveltamisen varmistamiseksi. Säädettyjen seuraamusten on kyseisen artiklan mukaan oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. [65] Jäsenvaltioilla on siis tämän artiklan perusteella yleinen velvoite varmistaa seuraamusten soveltaminen tämän asetuksen säännösten rikkomisten yhteydessä, mutta ei sen sijaan velvollisuutta varmistaa seuraamusten soveltaminen toistuvien rikkomisten yhteydessä, kuten direktiivin 91/628 18 artiklan 2 kohdassa säädetään. Tästä syystä asetuksen N:o 1/2005 25 artikla voisi vastata enintään direktiivin 91/628 18 artiklan 1 kohtaa, jossa asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä, jotta seuraamus määrättäisiin kaikissa tapauksissa, joissa luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt rikkovat kyseistä direktiiviä. Komissio ei kuitenkaan viittaa kanteessaan direktiivin 91/628 18 artiklan 1 kohdan vaan 18 artiklan 2 kohdan rikkomiseen. Koska asetuksen N:o 1/2005 25 artikla ei ole 18 artiklan 2 kohdan vastine, viittausta kyseiseen artiklaan ei voida mielestäni ottaa tutkittavaksi.

65 – Kyseisessä artiklassa säädetään lisäksi, että jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle näistä säännöksistä sekä 26 artiklan soveltamista koskevista säännöksistä 5.7.2006 mennessä, ja lisäksi niiden on viipymättä ilmoitettava komissiolle säännöksiin mahdollisesti myöhemmin tehtävistä muutoksista.

132. Asetuksen N:o 1/2005 26 artiklan 6 kohdassa säädetään sitä vastoin, että jos kyseessä on tämän asetuksen toistuva tai vakava rikkominen, jäsenvaltio voi tilapäisesti kieltää eläinkuljettajalta tai kyseisen kuljetusvälineen osalta eläinten kuljetuksen sen alueella, vaikka toinen jäsenvaltio olisi hyväksynyt eläinkuljettajan tai kuljetusvälineen. [66]

133. Kyseisestä artiklasta ilmenee siis, että jäsenvaltiolla on pelkästään mahdollisuus *tilapäisesti* kieltää eläinkuljettajalta eläinten kuljetus, kun puolestaan direktiivin 91/628 18 artiklan 2 kohdassa sallitaan yleisesti se, että jäsenvaltiot toteuttavat toimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä todettujen puutteiden korjaamiseksi, mikä saattaa johtaa kuljetusluvan voimassaolon keskeyttämiseen tai peruuttamiseen. Jäsenvaltioille annetut mahdollisuudet määrätä seuraamuksia toistuvista rikkomuksista asetuksen N:o 1/2005 26 artiklan 6 kohdan perusteella ovat siis rajallisempia kuin mahdollisuudet, joista säädetään direktiivin 91/628 18 artiklan 2 kohdassa, mutta kyseisen direktiivin mukaiset laajemmat seuraamusten määräämistä koskevat mahdollisuudet sisältävät suurin piirtein myös eläinten kuljetusta

66 – Kyseisessä artiklassa säädetään lisäksi, että tämä kielto on mahdollinen vain, jos kaikki 24 artiklassa säädetyt keskinäisen avunannon ja tietojen vaihdon tarjoamat mahdollisuudet on ensin käytetty hyväksi. Kyseisen artiklan 1 kohdassa säädetään, että tässä asetuksessa sovelletaan neuvoston direktiivissä 89/608/ETY (jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden ja komission yhteistyöstä eläinlääkintää ja kotieläinjalostusta koskevan lainsäädännön oikean soveltamisen varmistamiseksi 21.11.1989 annettu neuvoston direktiivi 89/608/ETY, EYVL L 351, s. 34) annettuja sääntöjä ja tiedottamismenettelyjä; sen 2 kohdassa sitä vastoin säädetään, että kunkin jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle tämän asetuksen osalta toimivaltaisen yhteyspisteen yhteystiedot ja myös mahdollinen sähköpostiosoite kolmen kuukauden kuluessa asetuksen voimaantulopäivästä sekä pidettävä nämä tiedot ajan tasalla. Komissio toimittaa yhteyspisteiden yhteystiedot muille jäsenvaltioille elintarvikeketjua ja eläinten terveyttä käsittelevän pysyvän komitean välityksellä.

koskevan tilapäisen kiellon, josta kyseisessä asetuksessa säädetään. Komission viittaus asetuksen N:o 1/2005 26 artiklan 6 kohtaan on tästä syystä mielestäni otettava tutkittavaksi.

c) Oikeudellinen arviointi

134. Komissio tukee tätä kanneperustettaan viittaamalla tarkastuksesta nro 9002/2003 laaditun tarkastuskertomuksen 5.4.5 kohtaan, tarkastuksesta nro 9211/2003 laaditun tarkastuskertomuksen 5.4 kohtaan, tarkastuksesta nro 7273/2004 laaditun tarkastuskertomuksen 6.7 kohtaan ja tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 5.4.3 kohtaan.

135. Tarkastuksesta nro 9002/2003 laaditun tarkastuskertomuksen 5.4.5 kohdasta ilmenee, että Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriö on ottanut käyttöön eläinten suojelua kuljetuksen aikana ja teurastushetkellä koskevien säännösten noudattamista koskevan valvontajärjestelmän. Tämä järjestelmä perustuu tarkastuslueteloihin, joihin merkitään tarkastukset kuljetuksen aikana ja teurastushetkellä, ja tutkimustulosten yhteenvetojen laatimiseen. Tämän järjestelmän perusteella ensimmäisestä eläinten suojelua koskevien säännösten rikkomisesta määrätään kirjallinen varoitus, toisesta rikkomuksesta hallinnollinen seuraamus [67] ja kolmannen rikkomuksen yhteydessä voidaan aloittaa rikosoikeudellinen menettely.

136. Tarkastuksesta nro 9002/2003 laaditun tarkastuskertomuksen 5.4.5 kohdasta ilmenee lisäksi, että joitakin esimerkkejä kansallisten viranomaisten tekemistä tarkastuksista, joissa havaittiin sääntöjenvastaisuuksia, tutkittiin. [68]

137. Tarkastuksesta nro 9211/2003 laaditun tarkastuskertomuksen 5.4 kohdasta ilmenee, että vuonna 2002 todetuista 26 rikkomuksesta määrättiin yhdeksän suullista varoitusta, kuusitoista kirjallista varoitusta ja yksi hallinnollinen seuraamus. Yhdenkään kuljetusluvan voimassaoloa ei keskeytetty tai lupaa peruutettu vuosina 2001 ja 2002. Tarkastuksessa todettiin, että yhdellä hallintoalueella joistakin todetuista rikkomuksista määrättiin neljä 3 000 euron suuruista taloudellista seuraamusta, mutta niitä ei pantu täytäntöön.

138. Tarkastuksesta nro 7273/2004 laaditun tarkastuskertomuksen 6.7 kohdassa todetaan, että seuraamusjärjestelmä on tehoton, koska

67 – Eläinten suojelua kuljetuksen aikana koskevien säännösten rikkomisesta on säädetty taloudellinen seuraamus, jonka määrä on 3 000–15 000 euroa, sekä kuljetusluvan voimassaolon keskeyttäminen tai luvan peruuttaminen; eläinten suojelua teurastushetkellä koskevien säännösten rikkomisesta on puolestaan säädetty taloudellinen seuraamus, jonka määrä on 1 500–3 000 euroa.

68 – Näihin sääntöjenvastaisuuksiin kuului esimerkiksi 2 345 sian kuorma Alankomaista; sen saapuessa määräpaikkaan 184 eläintä oli kuollut ja 150 oli huonossa kunnossa. Toimivaltaiset paikallisviranomaiset ilmoittivat tästä Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriölle, joka puolestaan ilmoitti siitä edelleen Alankomaiden toimivaltaisille viranomaisille ja komissiolle.

perustarkastukset ovat heikkoja, kirjallisten varoitusten lukumäärä on vähäinen ja seuraamuksen soveltamismenettelyt ovat ongelmallisia.

139. Tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 5.4.3 kohdasta ilmenee, että Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriö antoi hallintoalueiden toimivaltaisten viranomaisten tehtäväksi antaa kirjallinen varoitus ensimmäisestä rikkomuksesta, joka ei merkitse vakavaa kärsimystä eläimille, ja määrätä toistuvien rikkomusten yhteydessä hallinnollinen seuraamus. Se antoi niiden tehtäväksi kuljetusluvan peruuttamisen, mikäli eläinten suojelua kuljetuksen aikana koskevien yhteisön säännösten rikkominen jatkuisi hallinnollisen seuraamuksen määräämisen jälkeen. Lisäksi se kehotti niitä määräämään välittömästi hallinnollisen seuraamuksen, jos ilmenisi, että eläimiä on kuljetettu ilman tarvittavaa lupaa tai lupa ei ole enää voimassa. Selvitettäessä tämän ministeriön antaman tehtävän täytäntöönpanoa havaittiin, että Patrasin satamassa oli annettu rikkomuksista vain suullisia varoituksia, ei yhtäkään kirjallista varoitusta, tai oli määrätty muuntyyppisiä seuraamuksia. [69] Rajalla tehtävien tarkastusten yhteydessä oli annettu vain varoituksia, ja joissain tapauksissa rikkomuksista, jotka olivat merkinneet vakavaa kärsimystä eläimille, ei ollut määrätty seuraamuksia.

140. Tämä kanneperuste on mielestäni perusteeton.

69 – Tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 5.4.3 kohdasta ei tältä osin ilmene, minkätyyppisistä seuraamuksista oli kysymys.

141. Ensinnäkin komissio väittää tämän kanneperusteensa yhteydessä, että *toistuvia* rikkomuksia koskeva seuraamusjärjestelmä on tehoton, ja pyrkii näyttämään tämän toteen viittaamalla Helleenien tasavallassa suoritetuista tarkastuksista laadittuihin eri tarkastuskertomuksiin. Näissä todisteissa menevät kuitenkin sekaisin pelkkiin yksittäisiin rikkomuksiin ja toistuviin rikkomuksiin liittyvät tiedot. Komissio yrittää siis osoittaa toistuvien rikkomusten olemassaolon vetoamalla myös pelkkiin yksittäisiin rikkomuksiin. Toiseksi tiedot, joihin komissio viittaa kanteessaan ja jotka ilmenevät tarkastuskertomuksista, ovat epätäsmällisiä ja yleisluonteisia. Tarkastuskertomuksissa ei ole mitään sellaista kohtaa, jossa todettaisiin täsmällisesti, kuinka monta kertaa rikkomuksia on toistettu, ovatko kyseessä olleet saman rikkojan toistuvat rikkomukset ja kuinka vakavia ne ovat olleet. Komission esittämästä todistusaineistosta ilmenee selvästi, että joitakin seuraamuksia on määrätty, erityisesti kirjallisia ja suullisia varoituksia.

d) Tutkimuksen tulos

142. Kanneperuste, jonka mukaan eläinten suojelua koskevien säännösten toistuvista rikkomisista määrätyt seuraamukset ovat olleet tehottomia ja jonka yhteydessä komissio väittää, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 91/628 18 artiklan 2 kohdasta ja asetuksen N:o 1/2005 26 artiklan 6 kohdasta johtuvia velvoitteitaan, on siis mielestäni hylättävä perusteettomana.

7. Eläinten suojelua kuljetuksen aikana koskevien kanneperusteiden tutkimisen lopputulos

143. Edellä esitetyn perusteella katson, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut neuvoston direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 48 jakson 7 kohdan b alakohdasta ja 8 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdasta johtuvia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä huolehtiakseen siitä, että eläimille järjestettäisiin pysähdyspaikkoja satamiin tai niiden lähistölle sen jälkeen, kun ne on purettu kuormasta, ja että kuljetusajoneuvojen ja eläinten tarkastusten suorittaminen maantiekuljetusten aikana varmistettaisiin.

C *Eläinten suojelua teurastushetkellä koskevien kanneperusteiden tutkiminen*

1. Johdanto

144. Yhteisön teurastamoissa lopetetaan vuosittain noin 360 miljoonaa sikaa, nautaa, lammasta ja vuohta sekä noin 4 miljardia siipikarjaan kuuluvaa eläintä. [70] Niiden tarpeettomien kärsimysten välttämiseksi teurastamisen yhteydessä edellytetään eläinten tainnutukseen ja teurastukseen käytettävien laitteiden häiriötöntä toimintaa ja säännöllistä huoltoa. Tällä hetkellä tainnutus suoritetaan eri menetelmin: sähkötainnutuksella, iskemisellä, hiilidioksidin käyttämisellä tai pulttipistoolilla. [71] Viime vuosina tällä alalla on kuitenkin tehty useita tutkimuksia [72] ja otettu käyttöön uutta teknologiaa, joten jotkin direktiivissä 93/119 mainitut menetelmät ovat jo vanhentuneita. Koska tämä direktiivi suunnitellaan korvattavaksi tulevaisuudessa uudella asetuksella, [73] jossa otetaan huomioon lopettamis- ja teurastusmenetelmien alalla tehdyt uudet tieteelliset keksinnöt, on vielä tärkeämpää, että jäsenvaltiot noudattavat direktiivissä 93/119 taattua eläinten suojelun tasoa teurastushetkellä.

2. Eläinten tainnutusta teurastuksen aikana koskeva kanneperuste

a) Asianosaisten lausumat

145. Komissio katsoo, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 93/119 3 artiklasta, 5 artiklan 1 kohdan d alakohdasta

70 – Tiedot on otettu ehdotuksesta neuvoston asetukseksi eläinten suojelusta lopettamisen yhteydessä, KOM(2008) 533 lopullinen, s. 3.

71 – Ks. direktiivin 93/119 liitteessä C oleva 1 kohdan A alakohta.

72 – Näin esim. Wilkins, D. B. (toim.), *Animal Welfare in Europe. European Legislation and Concerns*, Kluwer Law International, London, Haag, Boston, 1997, s. 7, joka väittää, että tainnutusmenetelmistä tehtyjen tutkimusten perusteella tiedetään paljon enemmän esim. sähkön määrästä, joka tarvitaan eläimen tainnuttamiseksi, pulttipistoolin rakenteesta ja hiilidioksidin käytöstä sikojen tainnuttamiseen.

73 – Ehdotus neuvoston asetukseksi eläinten suojelusta lopettamisen yhteydessä, KOM(2008) 533 lopullinen, s. 3.

ja 6 artiklan 1 kohdasta johtuvia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä varmistaakseen eläinten tainnutusta teurastuksen aikana koskevien säännösten noudattamisen.

146. Komissio väittää, että komission yksikkö totesi tarkastusten nro 9002/2003 (tarkastuskertomuksen 5.4.4 kohta), nro 7273/2004 (tarkastuskertomuksen 5.6 kohta) ja nro 8042/2006 (tarkastuskertomuksen 5.7 kohta) yhteydessä, että tietyissä teurastamoissa sikojen ja lampaiden tainnutuksen valvonta oli puutteellista ja että oli siten mahdollista, että eläimiä ei ollut tainnutettu tehokkaalla tavalla. Samoin todettiin, että väliaika tainnutuksen ja verenlaskun välillä oli liian pitkä, joten eläimet olivat saattaneet palata tajuihinsa.

147. Komissio väittää lisäksi, että komission yksikkö totesi uudelleen eläinten tainnutukseen liittyviä sääntöjenvastaisuuksia tarkastuksen nro 8042/2006 yhteydessä. Komission yksikön tarkastajat havaitsivat erityisesti puutteita tainnutusvälineiden huollossa, näiden välineiden huonon toimivuuden sekä liian pitkät aikavälit tainnutuksen ja verenlaskun välillä. Komissio huomauttaa lisäksi, että on sen tehtävänä selvittää, onko tainnutukseen tai teurastukseen käytettäviä välineitä käytetty nopeasti ja tehokkaasti eläinten säästämiseksi mahdollisilta kärsimyksiltä.

148. Kreikan hallitus väittää, että komission väitteet ovat epätäsmällisiä ja yleisluonteisia ja että se ei esitä niiden tueksi mitään konkreettista esimerkkiä yhteisön lainsäädännön rikkomisesta. Kreikan hallitus toteaa, että todetut sääntöjenvastaisuudet ovat joka tapauksessa vähäisiä ja liittyvät yksittäistapauksiin, joista on myös määrätty seuraamus asianmukaisesti. Kyseinen hallitus katsoo lisäksi käsitelleensä näitä sääntöjenvastaisuuksia järjestämällä useita koulutusseminaareja eläinlääkäreille.

b) Oikeudellinen arviointi

149. Direktiivin 93/119 3 artiklan mukaan eläimiä tulee varjella kuljetuksen, säilytyksen, kiinnipitämisen, tainnutuksen, teurastuksen ja lopettamisen aikana vältettävissä olevalta kiihtymiseltä, kivulta ja kärsimykseltä. Direktiivin 93/119 5 artiklan 1 kohdan d alakohdassa säädetään, että kavioeläimistä, märehtijöistä, sioista, kaneista ja siipikarjasta, jotka (joka) tuodaan teurastamoon teurastettavaksi, on laskettava veri liitteessä D olevien säännösten mukaisesti. Kyseiseen liitteeseen sisältyy yksityiskohtaisempia säännöksiä eläinten veren laskemisesta; sen 1 kohdassa säädetään, että tainnutettujen eläinten verenlasku on aloitettava mahdollisimman pian tainnutuksen jälkeen, jotta se on mahdollisimman täydellinen; verenlasku on tehtävä ennen kuin eläin palaa tajuihinsa.

150. Direktiivin 93/119 6 artiklan 1 kohdan mukaan tainnuttamisessa tai lopettamisessa käytettävät laitteet, kiinnipitovälineet, muut laitteet ja rakennukset on suunniteltava, rakennettava, huollettava ja niitä on käytettävä siten, että tainnutus tai lopettaminen voidaan suorittaa nopeasti ja tehokkaasti direktiivin säännöksiä noudattaen. Tässä artiklassa säädetään lisäksi, että toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että tainnutuksessa tai lopettamisessa käytettävät laitteet, kiinnipitovälineet ja muut laitteet ovat edellä mainittujen periaatteiden mukaiset, ja tarkastettava säännöllisin väliajoin, että ne ovat moitteettomassa kunnossa ja mahdollistavat edellä mainitun tavoitteen saavuttamisen.

151. Komissio väittää siis tämän kanneperusteensa yhteydessä, että näitä kolmea velvoitetta ei ole noudatettu:

– velvoite varjella eläimiä kärsimykseltä ennen teurastusta ja sen jälkeen (direktiivin 93/119 3 artikla),

– velvoite suorittaa eläinten verenlasku nopeasti ja tehokkaasti (direktiivin 93/119 5 artiklan 1 kohdan d alakohta, luettuna yhdessä direktiivin liitteen D kanssa),

– velvoite pitää tainnutus- ja teurastusvälineet moitteettomassa kunnossa ja käyttää niitä tehokkaasti (direktiivin 93/119 6 artiklan 1 kohta).

152. Komissio osoittaa oletettujen rikkomusten olemassaolon viittaamalla eri tarkastuskertomuksiin sisältyviin havaintoihin.

153. Tarkastuksesta nro 9002/2003 laaditun tarkastuskertomuksen 5.4.4 kohdasta ilmenee, että kolmessa komission yksikön tarkastajien tarkastamassa teurastamossa eläinten tainnutukseen käytettävät välineet ja niiden huolto olivat olennaisilta osin yhteisön säännösten mukaisia lukuun ottamatta sikateurastamoa, jossa sikoja ei tainnutettu tehokkaasti sähköshokkeja antavalla laitteella. Lisäksi todettiin ongelmia eläinten tainnutusnäytösten yksityiskohdissa. Yhdessä teurastamoista vain kolmen naudan kiinnipitäminen, tainnuttaminen ja verenlasku kesti tunnin; lisäksi aikaväli kahden naudan tainnutuksen ja teurastuksen välillä oli 120 sekuntia, mistä syystä oli mahdollista, että eläin oli palannut tajuihinsa. Myös vuohien teurastuksessa aikaväli tainnutuksen ja teurastuksen välillä oli niin pitkä (37 sekuntia), että oli mahdollista,

että eläimet olivat palanneet tajuihinsa. Näitä menettelyjä koskevien näytösten aikana on ollut mahdollista todeta, että joitain sääntöjenvastaisuuksia on tapahtunut ja että teurastusmenettelyn kulku ei ollut tavanomainen.

154. Myös tarkastuksesta nro 7273/2004 laaditun tarkastuskertomuksen 5.6 kohdasta ilmenee sääntöjenvastaisuuksia eläinten teurastuksessa useissa teurastamoissa. Fthiotidan hallintoalueella eräästä teurastamosta puuttui laite eläinten juottamiseen säilytysalueilla, minkä lisäksi lattiat eivät olleet vaakasuorassa. Larisan hallintoalueella todettiin, että yksi teurastamo, josta oli ennen tarkastusta todettu, että se ei ollut enää toiminnassa, oli todellisuudessa toiminnassa ja teurastamon laitteet olivat puutteelliset. [74] Toisessa tarkastetussa teurastamossa ei ollut sähkövirtaa eläinten sähköistä tainnutusta varten. Trikalan hallintoalueella sikojen tainnuttaminen komission yksikön tarkastajien tarkastamassa teurastamossa oli osoittautunut tehottomaksi ja aikaväli tainnutuksen ja teurastuksen välillä oli liian pitkä. Myös nautaeläinten tainnuttaminen osoittautui tehottomaksi, ja sieltä puuttuivat siinä yhteydessä lisäksi varalaitteet tainnutusta varten.

155. Myös tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 5.7 kohdasta ilmenee useita eläinten teurastukseen liittyviä sääntöjenvastaisuuksia. Komission yksikön tarkastajat totesivat näet useita sääntöjenvastaisuuksia Kilkisin hallintoalueella tutkituissa teurastamoissa, [75] samoin kuin Serresin, [76] Thesprotian, [77] Messinian, [78] Lakonian [79] ja Iliasin hallintoalueilla. [80]

156. Katson, että komission arvostelu on perusteltua siltä osin kuin kyseessä on velvoite varjella eläimiä kärsimykseltä ennen teurastusta ja teurastushetkellä (direktiivin 93/119 3 artikla). Tämän ratkaisuehdotuksen 153–155 kohdasta ilmenee, että useimmissa komission yksikön tarkastamissa teurasta-

74 – Tarkemmin sanoen kyseisessä teurastamossa ei ollut eläinten kiinnipitoon tarkoitettuja varusteita, näyttöruutuja, joista olisi ilmennyt volttimäärä tai sähkövirta, siellä ei ollut varalaitteita tainnutusta varten eikä sähköshokkien antamiseen käytettäviä välineitä ollut puhdistettu asianmukaisesti.

75 – Sääntöjenvastaisuuksiin kuului nautaeläinten tehoton tainnuttaminen, säilytyspaikkojen puutteellinen huolto ja siivous, kaikkien eläinlajien tainnuttamiseen käytettävien laitteiden puutteellinen ylläpito, pulttipistoolin puutteellinen toiminta ja vuohien tainnutukseen käytettävän sähkölaitteen toimimattomuus, missä yhteydessä tainnutusta varten ei ollut käytettävissä varalaitteita.

76 – Yhdessä kolmesta Serresin hallintoalueella tarkastetuista teurastamoista sairaille eläimille varattu tila oli riittämätön, ja siitä oli avoin lasku jokeen; lisäksi juomalaitteet eivät toimineet. Toisessa teurastamossa pienten märehtijöiden tainnuttamiseen käytettävät laitteet olivat epäasianmukaiset. Siipikarjateurastamossa todettiin siipikarjan kiinnipitämiseen käytettävän brutaaleja ja epäasianmukaisia laitteita, ja siipikarjan tainnutusaltaan vesi puolestaan valui yli altaasta. Tainnutusvaiheessa sähkövirran teho oli liian alhainen, joten siipikarja ei taintunut asianmukaisesti.

77 – Komission yksikön tarkastajat totesivat Thesprotian hallintoalueella kahdessa tarkastamassaan teurastamossa epäasianmukaiset tainnutuslaitteet, varalaitteiston puuttumisen tainnutusta varten, eläinten lepoalueen heikon ylläpidon ja eläinten juomalaitteiden puuttumisen. Toisessa teurastamossa teurastus kirjattiin myöhemmin kuin se oli todellisuudessa tapahtunut, sillä teurastamo ei ollut saanut vielä lupaa silloin, kun teurastus todellisuudessa tapahtui.

78 – Komission yksikön tarkastajat totesivat Messinian hallintoalueella liian pitkiä aikavälejä tainnutuksen ja teurastuksen välillä, minkä lisäksi tainnutukseen tarkoitetuille laitteille ei ollut varalaitteita.

79 – Komission yksikön tarkastajat totesivat Lakonian hallintoalueella eräässä uudessa teurastamossa liian pitkiä aikavälejä tainnutuksen ja teurastuksen välillä, pulttipistoolin epäasianmukaisen huollon ja eläinten sähköiseen tainnuttamiseen tarkoitetun jännitemittarin toimimattomuuden.

80 – Ilian hallintoalueella todettiin, että yhdessä teurastamossa aikaväli tainnutuksen ja verenlaskun välillä oli liian pitkä ja sähkövirtaa mittaava näyttö antoi virheellisiä tietoja.

moissa eläinten tainnutusmenettelyssä ilmeni sääntöjenvastaisuuksia, jotka olivat omiaan aiheuttamaan eläimille kärsimyksiä. Voidaan siis todeta, että käytäntö on vakiintunut, koska kyseessä ovat useat rikkomukset, jotka ovat jatkuneet ajanjakson 2003–2006 aikana. Lisäksi komission yksikön tarkastajien toteamat sääntöjenvastaisuudet ovat konkreettisia sääntöjenvastaisuuksia, joista ilmenee selvästi, millä hallintoalueilla on todettu sääntöjenvastaisuuksia tarkastajien tarkastamissa teurastamoissa. Tarkastuskertomuksista ilmenee selvästi, kuinka monta teurastamoa on tarkastettu ja millä hallintoalueella, ja niissä ilmoitetaan lisäksi yksityiskohtaisesti, mitä sääntöjenvastaisuuksia kyseisissä teurastamoissa on todettu. Tästä syystä ei ole mahdollista yhtyä Kreikan hallituksen väitteeseen, jonka mukaan komission väitteet olisivat epätäsmällisiä ja yleisluonteisia. Samoin ei ole mielestäni mahdollista hyväksyä Kreikan hallituksen väitettä, jonka mukaan nämä sääntöjenvastaisuudet olisi poistettu eläinlääkäreille järjestetyillä koulutusseminaareilla. Tällainen eläinlääkäreiden koulutus, vaikka se on hyväksi, ei näet takaa sitä, että teurastushetkellä käytännössä noudatettaisiin eläinten suojelusta annettuja yhteisön säännöksiä. Tästä syystä katson, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 93/119 3 artiklasta johtuvaa velvoitettaan varjella eläimiä kärsimyksiltä ennen teurastusta ja teurastushetkellä.

157. Komissio ei ole mielestäni esittänyt mitään näyttöä siitä, että velvoitetta laskea veri eläimistä nopeasti ja tehokkaasti (direktiivin 93/119 5 artiklan 1 kohdan d alakohta, luettuna yhdessä direktiivin liitteen D kanssa) ei olisi noudatettu. Suurin osa tarkastuskertomuksessa mainituista rikkomuksista koskee eläinten tainnutukseen liittyviä sääntöjenvastaisuuksia, sääntöjenvastaisuuksia, jotka liittyvät liian pitkään aikaväliin tainnutuksen ja teurastuksen välillä, sekä tainnutus- ja teurastusvälineiden puutteelliseen huoltoon. Tarkastuskertomuksissa ei ole sitä vastoin yhtään kohtaa, josta ilmenisi, että eläinten verenlasku olisi todettu virheelliseksi. Katson siis, että se kanneperusteen osa, jossa komissio väittää, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 93/119 5 artiklan 1 kohdan d alakohdasta, luettuna yhdessä direktiivin liitteen D kanssa, johtuvia velvoitteitaan, on hylättävä perusteettomana.

158. Katson, että komission arvostelu, joka koskee velvoitetta tainnutukseen ja teurastukseen käytettävien laitteiden asianmukaiseen huoltamiseen ja tehokkaaseen käyttöön (direktiivin 93/119 6 artiklan 1 kohta), on perusteltu. Tarkastuskertomuksista ilmenee useita tällaisten laitteiden huoltoon ja käyttöön liittyviä sääntöjenvastaisuuksia. Mainituista tarkastuskertomuksista ilmenee, että eläimille on aiheutettu kärsimyksiä nimenomaan tainnutukseen ja teurastukseen käytettävien laitteiden huonon huollon, virheellisen toiminnan tai virheellisen käytön vuoksi. Myös nämä rikkomukset ovat olleet pitkäkestoisia, sillä ne ovat kestäneet ajanjakson 2003–2006 ajan. Katson siis, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 93/119 6 artiklan 1 kohdasta johtuvaa velvoitettaan.

c) Tutkimuksen tulos

159. Edellä esitetyn perusteella katson, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut neuvoston direktiivin 93/119 3 artiklasta ja 6 artiklan 1 kohdasta johtuvia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä varmistaakseen sen, että eläinten tainnutusta teurastushetkellä koskevia sääntöjä noudatetaan.

3. Teurastamoissa tarvittavia tarkastuksia ja niissä suoritettavaa valvontaa koskeva kanneperuste

a) Asianosaisten lausumat

160. Komissio väittää teurastamoissa tarvittavia tarkastuksia ja niissä suoritettavaa valvontaa koskevan kanneperusteensa yhteydessä, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 93/119 8 artiklasta johtuvia velvoitteitaan.

161. Komissio väittää, että tarkastusten nro 7273/2004 (tarkastuskertomuksen 5.6 kohta) ja nro 8042/2006 (tarkastuskertomuksen 5.7 kohta) yhteydessä teurastamoissa havaittiin merkittäviä sääntöjenvastaisuuksia ja että Helleenien tasavalta ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä varmistaakseen teurastamojen tarkastusten ja valvonnan asianmukaiset keinot. Se arvostelee Kreikan hallitusta erityisesti siitä, että tämä ei ole pannut täydellisesti täytäntöön ilmoitettua toimintasuunnitelmaa, jolla piti taata teurastamoiden tarkastukset. Tässä suunnitelmassa määrättiin uudesta tarkastuksesta kaikkiin olemassa oleviin teurastamoihin kaikilla Kreikan hallintoalueilla vuoden 2001 loppuun mennessä. Komissio arvostelee Kreikan viranomaisia myös siitä, että ne eivät ole tehneet riittävällä tavalla yhteistyötä komission yksikön tarkastajien kanssa. Komissio viittaa erääseen teurastamoon, jossa tarkastajien olisi pitänyt käydä ja johon ei ollut mahdollista päästä, koska kyseisen hallintoalueen toimivaltainen eläinlääkäri oli määrännyt kyseisen teurastamon toiminnan lopetettavaksi kaksi viikkoa ennen komission yksikön käyntiä. Se toteaa lisäksi, että tiettyihin teurastamoihin, joissa oli ollut tarkoitus käydä, ei ollut päästy sen vuoksi, että niissä oli alkanut lakko vain päivää ennen tarkastusta.

162. Kreikan hallitus väittää, että sen on vaikea ymmärtää yksityiskohtaisesti, mitä velvoitteita sen katsotaan jättäneen noudattamatta. Joka tapauksessa se katsoo, että sen ei voida katsoa jättäneen noudattamatta mitään direktiivin 93/119 8 artiklasta johtuvaa velvoitettaan, koska toimivaltaiset eläinlääkärit ovat suorittaneet asianmukaista valvontaa, on järjestetty koulutusseminaareja ja kaikki teurastamot on tarkastettu uudelleen.

163. Komissio ei yhdy tähän Kreikan hallituksen näkemykseen ja väittää, että seminaarien järjestäminen on toki myönteinen toimenpide, mutta tällainen seikka ei voi olla ainoa ratkaisu vakiintuneeseen riidanalaiseen käytäntöön.

b) Oikeudellinen arviointi

164. Komissio väittää tämän kanneperusteensa yhteydessä, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 93/119 8 artiklasta johtuvia velvoitteitaan, joiden mukaan teurastamon tarkastukset ja valvonta on suoritettava toimivaltaisen viranomaisen vastuulla ja toimivaltaisen viranomaisen on päästävä jatkuvasti vapaasti kaikkiin teurastamon osiin voidakseen varmistaa tämän direktiivin säännösten noudattamisen; nämä tarkastukset ja valvonta voidaan kuitenkin suorittaa muita tarkoituksia varten tehtävän valvonnan yhteydessä.

165. Komissio osoittaa Helleenien tasavallan teurastamojen tarkastuksia ja valvontaa koskevien velvoitteiden noudattamatta jättämisen viittaamalla tarkastuksesta nro 7273/2004 laaditun tarkastuskertomuksen 5.6 kohtaan, josta ilmenee, että Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriö oli 11.7.2001 kehottanut kunkin hallintoalueen toimivaltaisia viranomaisia tarkastamaan kaikki teurastamot selvittääkseen sen, noudatettiinko niissä direktiivin 93/119 säännöksiä. Tämän velvoitteen noudattamiselle asetettu ensimmäinen määräaika vahvistettiin vuoden 2001 loppuun. Koska tarkastusvelvoitetta ei ollut noudatettu tähän päivämäärään mennessä, ministeriö lähetti elokuussa 2003 kunkin hallintoalueen toimivaltaisille viranomaisille täydellisen luettelon suoritettavista tarkastuksista ja mallin tarkastuksista laadittavaksi pöytäkirjaksi sekä asetti uudeksi määräajaksi tarkastusten suorittamiselle helmikuun lopun 2004. Syyskuussa 2004 ministeriö kehotti kunkin hallintoalueen toimivaltaisia viranomaisia ilmoittamaan tarkastusten tuloksista 27.9.2004 mennessä, mutta 4.–8.10.2004 suoritetun tarkastuksen nro 7273/2004 päättyessä toimivaltaiset viranomaiset 50 prosentissa hallintoalueista eivät olleet vielä esitelleet näitä tuloksia.

166. Lisäksi tarkastuksesta nro 8042/2006 laaditun tarkastuskertomuksen 5.7 kohdasta ilmenee, että määräaikoja tarkastusten tulosten esittämiselle pidennettiin jälleen ja lopuksi määräajaksi vahvistettiin 30.7.2005. Kun tarkastus nro 7273/2004 tehtiin 21.2.–1.3.2006, Kreikan maaseudun kehittämisen ja elintarvikeasiain ministeriö totesi, että toimivaltaiset alueelliset viranomaiset olivat tarkastaneet teurastamot 38 hallintoalueella 54 hallintoalueesta. Tästä tarkastuskertomuksesta ilmenee siis selvästi, että 70,37 prosentissa hallintoalueista oli tehty tarkastukset, mutta 29,63 prosentissa näistä niitä ei ollut tehty.

167. Näiden tietojen perusteella on mielestäni mahdollista todeta, että kanneperuste, jossa komissio väittää, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 93/119 8 artiklasta johtuvia velvoitteitaan, koska se ei ole tehnyt tarkastuksia teurastamoissa, on perusteltu.

168. Yhtäältä ilmoitetuista tiedoista ilmenee selvästi, että Helleenien tasavalta ei ole varmistanut tehokkaiden tarkastusten suorittamista teurastamoissa, koska määräaikoja tarkastusten suorittamiseen on pidennetty kerta kerran jälkeen eivätkä toimivaltaiset

viranomaiset ole suorittaneet niitä määräajassa. Toisaalta määräaikojen lukuisten pidentämisten jälkeen tai tarkemmin sanoen *yli neljä vuotta* vuoden 2001 loppuun asetetun alkuperäisen määräajan päättymisen jälkeen vain 70,37 prosentissa hallintoalueista toimivaltaiset alueelliset viranomaiset olivat tehneet tarkastukset. Nämä seikat osoittavat, että Kreikan viranomaiset ovat luoneet teurastamojen tarkastusten laiminlyönneistä vakiintuneen käytännön.

169. Kreikan viranomaisten ja komission yksikön tarkastajien välisen yhteistyön puuttumisesta on sitä vastoin todettava, että direktiivin 93/119 8 artiklasta ei johdu toimivaltaisille viranomaisille minkäänlaista velvoitetta tehdä yhteistyötä komission yksikön tarkastajien kanssa. [81] Komissio on lisäksi todennut istunnossa, että Kreikan viranomaisten yhteistyön puuttuminen ei ole erillinen kanneperuste. [82]

170. Näin ollen voidaan mielestäni todeta, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut neuvoston direktiivin 93/119 8 artiklasta johtuvia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä varmistaakseen tarkastusten ja valvonnan suorittamisen teurastamoissa.

81 – Tällainen yhteistyövelvoite voisi perustua enintään kyseisen direktiivin 14 artiklan 3 kohtaan, jossa säädetään, että jäsenvaltion, jonka alueella tarkastus suoritetaan, on annettava tehtäviään suorittaville asiantuntijoille kaikki tarvittava apu. Koska komissio ei kuitenkaan vetoa direktiivin 93/119 14 artiklan 3 kohdasta johtuvien velvoitteiden noudattamatta jättämiseen, tätä artiklaa ei voida ottaa huomioon tätä kanneperustetta tutkittaessa.

82 – Korostettakoon lisäksi, että komissio viittaa perustellussa lausunnossa todellisuudessa EY 10 artiklan rikkomiseen Kreikan viranomaisten yhteistyön puuttumisen osalta, mutta ei vetoa enää kanteessaan tämän artiklan rikkomiseen. Näin ollen voidaan katsoa, että komissio on supistanut kanteensa normatiivista perustaa perustellun lausunnon normatiivisesta perustasta. Tästä syystä tämän kanneperusteen tutkimisen yhteydessä ei ole myöskään mahdollista ottaa EY 10 artiklaa huomioon.

c) Tutkimuksen tulos

171. Eläinten suojelua teurastushetkellä koskevan kanneperusteen tarkastelun perusteella katson, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut neuvoston direktiivin 93/119 8 artiklasta johtuvia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä varmistaakseen tarkastusten ja valvonnan suorittamisen teurastamoissa.

4. Eläinten suojelua teurastushetkellä koskevan kanneperusteen tutkimisen lopputulos

172. Edellä esitetyn perusteella katson, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut neuvoston direktiivin 93/119 3 artiklasta, 6 artiklan 1 kohdasta ja 8 artiklasta johtuvia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut

tarvittavia toimenpiteitä varmistaakseen eläinten tainnutusta teurastuksen aikana koskevien säännösten noudattamisen ja varmistaakseen tarkastusten ja valvonnan suorittamisen teurastamoissa.

3 kohdassa määrätään, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi tai jos siihen on muutoin erityisiä syitä, yhteisöjen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

D *Oikeudenkäyntikulut*

173. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan nojalla asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Työjärjestyksen 69 artiklan

174. Koska nyt käsiteltävässä asiassa komission kanne hyväksytään vain osittain, ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin määräisi, että komissio ja Helleenien tasavalta vastaavat kumpikin omista oikeudenkäyntikuluistaan.

VI **Ratkaisuehdotus**

175. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin antaa seuraavan tuomion:

1) Helleenien tasavalta ei ole noudattanut eläinten suojelemisesta kuljetuksen aikana ja direktiivien 90/425/ETY ja 91/496/ETY muuttamisesta 19.11.1991 annetun neuvoston direktiivin 91/628/ETY liitteessä olevan VII luvun 48 jakson 7 kohdan b alakohdasta ja 8 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdasta johtuvia velvoitteitaan, koska

– se ei ole huolehtinut siitä, että satamiin tai niiden lähelle olisi varattu pysähdyspaikkoja, joissa eläimet voivat levätä sen jälkeen, kun ne on purettu kuormasta, ja

– se ei ole varmistanut, että kuljetusajoneuvoja ja eläimiä tarkastetaan maantiekuljetusten aikana;

2) Helleenien tasavalta ei ole noudattanut eläinten suojelusta teurastus- tai lopettamishetkellä 22.12.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/119/EY 3 artiklasta, 6 artiklan 1 kohdasta ja 8 artiklasta johtuvia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä

– varmistaakseen eläinten tainnutusta teurastuksen aikana koskevien säännösten noudattamisen ja

– varmistaakseen tarkastusten ja valvonnan suorittamisen teurastamoissa.

3) Kanne hylätään muilta osin.

4) Euroopan yhteisöjen komissio ja Helleenien tasavalta vastaavat kumpikin omista oikeudenkäyntikuluistaan.